

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA HISTORIE

Plzeňská filatelie a Ing. Lumír Brendl

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Anna Krauzová

Učitelství dějepisu-českého jazyka pro SŠ

Vedoucí práce: PhDr. Karel Řeháček, Ph.D.

Plzeň 2023

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 29. června 2023

.....

vlastnoruční podpis

Poděkování

Velké poděkování patří vedoucímu této práce PhDr. Karlu Řeháčkovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky, ochotu a vstřícný přístup při konzultacích a v průběhu psaní diplomové práce.

Dále bych chtěla velmi poděkovat Mgr. Světle Brendlové za poskytnuté rozhovory a užitečné informace a materiály, za spolupráci děkuji rovněž dalším narátorům.

Abstrakt

Tato diplomová práce přináší stručný vývoj české a plzeňské filatelie, na jehož pozadí představuje její přední osobnost Ing. Lumíra Brendla, dlouholetého předsedu Svazu českých filatelistů a člena světových filatelistických organizací. Tento slavný filatelista se výrazně podílel na pořádání mnoha výstav, na nichž často působil také jako hodnotitel. Rozsáhlá byla i Brendlova publikační činnost, svými články přispíval do českých a zahraničních periodik, s jeho jménem je však spojeno i několik samostatných publikací. Lumír Brendl se specializoval především na námětovou filatelii, jeho nejslavnější sbírka věnovaná národní historii je uložena v Praze v Poštovním muzeu. Za své odborné působení obdržel celou řadu ocenění, včetně tzv. „filatelistického Oscara“. Cílem práce je vytvořit komplexní biografii tohoto filatelisty a přehled jeho odborných aktivit. Práce je sestavena z archivních pramenů, odborných periodik, publikací, webových filatelistických stránek a vzpomínek pamětníků, s jejichž pomocí je tak shrnut Brendlův život a připomenut jeho celkový přínos pro filatelii.

Abstract

This diploma thesis deals with brief history of Czech and Pilsen philately, in the context of which it presents leading philatelist Ing. Lumír Brendl. He was the long-time president of the Union of Czech Philatelists and a member of world philatelic organizations. This famous philatelist was involved in the organization of many exhibitions, at which he often was a juryman. Brendl's publishing activity was also important, he published articles in Czech and foreign periodicals, but several publications are also associated with his name. Lumír Brendl specialized mainly in theme philately, his most famous collection deals with national history, we can find this collection in the Postal Museum in Prague. Brendl won also many awards including the "philatelic Oscar" for his professional work. The main aim of the work is to create complete biography of this philatelist and summary of his professional activities. The work is compiled from archival sources, professional periodicals, publications, philatelic website and memories of some narrators. These sources are used to summarize his life and to memorialize his overall contribution to philately.

Klíčová slova

Filatelie, poštovní známka, Lumír Brendl, Světa Brendlová, Svaz českých filatelistů, Plzeň, Plasy

Key words

Philately, postage stamp, Lumír Brendl, Světa Brendlová, Union of Czech Philatelists, Pilsen, Plasy

OBSAH

Úvod	7
1 Dějiny české filatelie	10
1.1 Západočeská filatelie	12
1.1.1 Plzeň a filatelie	13
2 Život Lumíra Brendla	16
2.1 Rodina Brendlových	16
2.1.1 Světla Brendlová	19
2.2 Dětství, studentská a pracovní léta	23
2.3 Cestovatelská etapa	26
2.4 Lumír Brendl očima Plas	29
2.4.1 Plasy očima Lumíra Brendla	31
3 Filatelista Lumír Brendl	33
3.1 Cesta k filatelii	33
3.2 Spolupráce s filatelistickými organizacemi	34
3.2.1 Úskalí Brendlova působení ve filatelii	36
3.3 Filatelistické sbírky a ocenění	40
4 Odborné a osvětové aktivity Lumíra Brendla	43
4.1 Filatelistické výstavy	43
4.2 Publikační činnost	45
4.2.1 Příklady táhnou i v tematické filatelii	47
4.2.2 Známky	48
Závěr	50
Resumé	52
Seznam pramenů a literatury	54
Seznam příloh	I

ÚVOD

Současná moderní doba s sebou přináší množství inovací týkajících se online prostředí, chytrých zařízení a z nich vycházejících všelijakých možností komunikace s ostatními. Čím dál více, ne-li úplně, tak ustupuje do pozadí dříve tradiční způsob kontaktu mezi lidmi, jímž je dopisování písemnou formou. Dopisy, ale postupně i pohlednice, už jsou v dnešní době téměř pasé. Ač představuje elektronická pošta jisté výhody, nenahradí nám však radost z nově došlého psaní opatřeného poštovní známkou. Právě známky nám toho mohou tolik vyprávět, nejsou totiž jen pouhými malými ústřížky papíru, které kdosi nalepí na obálku. Pestrost, barvy, tvar, typ zoubkování a použité náměty, to vše nás okamžitě zaujme při prvním pohledu na jednotlivé známky. Mne samotnou již v dětství uchvátily detailním zpracováním, rozmanitou paletou barev a širokou škálou motivů. Jako dítěti se mi do rukou dostaly zásobníky plné nejrůznějších známek, které vlastnil můj dědeček. Ten je následně předal mému tatínkovi, jenž pokračoval dál v rozšiřování sbírky. Dodnes si naši rodinnou kolekci poštovních známek občas prohlížím a nepřestává mě fascinovat, spíše naopak. Aktivním sběratelem poštovních známek, a tudíž následníkem sice zatím nejsem, přesto nezůstávám pozadu a zaměřuji se aktuálně na pohlednice, z nichž sestavuji památník svých cest a zážitků. Blízký vztah k této tematice se pro mne stal proto podnětem k tomu, abych se jí věnovala v rámci své diplomové práce, a tak i přispěla k jejímu zviditelnění a oživení.

S poštovními známkami i pohlednicemi souvisí zásadní pojem, a to filatelie, pod kterým se skrývá disciplína zabývající se systematickým sbíráním, zkoumáním a hodnocením materiálů poštovní povahy, mezi něž patří dále například poštovní razítka, nálepky nebo celiny. Filatelisty, tedy badatele orientující se na tento obor a sběratele filatelistických předmětů, ovšem zajímají taktéž okolnosti spojené s poštovními známkami, třeba technika jejich výroby či historický kontext. K filatelii se vážou skutečně bohaté dějiny, významné osobnosti, avšak i kupříkladu problémy v podobě padělatelů a jejich falzifikátů.

Tématem této diplomové práce je regionální – plzeňská filatelie a její přední osobnost Ing. Lumír Brendl, který ji významně ovlivnil. Vzhledem k tomu, že se k jeho osobě zachovalo pouze několik málo dílčích textů, rozhodla jsem se sestavit obsáhlou a ucelenou biografii, mapující všechny důležité části Brendlova života, jeho filatelistických počátků a odborného působení, a zároveň jsem si vytkla za cíl zkoumat na pozadí vývoje české a plzeňské filatelie jeho dílo.

Práce vznikla na základě využití několika typů historických pramenů, zejména se jedná o archiválie nacházející se v péči Státního oblastního archivu v Plzni (fond Svaz československých filatelistů – krajský výbor Západočeského kraje), jež se týkají mládežnického filatelistického hnutí v Plzni. Dále jsem pracovala se sbírkovými artefakty darovanými Mgr. Světlou Brendlovou Poštovnímu muzeu (Sbírka Z temna k národnímu probuzení a vzniku Československé republiky), které jsou především ilustrativního charakteru. Původně jsem zvažovala i využití archiválií uložených v Národním archivu, Archivu bezpečnostních složek v Oddělení archivních fondů operativních svazků a vyšetřovacích spisů a Archivu města Plzně, během studia těchto pramenů jsem však zjistila, že archiválie umístěné v uvedených archivech informačně neodpovídají tématu a zaměření mé práce (Národní archiv, Archiv města Plzně) nebo se předpokládané archiválie nedochovaly (Archiv bezpečnostních složek), a proto nakonec využity nebyly či být nemohly.

Místo nich se však cenným pramenem při psaní práce staly dokumenty nacházející se v držení Brendlovy sestry Světlý (Rodinný archiv Brendlů) a rovněž vzpomínky několika pamětníků, plaských občanů, kteří mi poskytli užitečné informace o životě a činnosti Ing. Brendla (Archiv Anny Krauzové). Navíc jsem mohla čerpat i z odborných filatelistických periodik a údajů zveřejněných na oficiálních webových stránkách Svazu českých filatelistů a dílčích filatelistických klubů.

Kromě archiválií a muzeálních artefaktů mi pomohly i odborné příspěvky a publikace z pera Lumíra a Světlý Brendlových a dalších autorů, kteří publikovali drobné články o samotném Brendlovi a jeho přínosu české a plzeňské filatelii.

Výše uvedené historické prameny byly zkoumány a interpretovány několika vzájemně se doplňujícími metodami odborné práce. V první řadě se jednalo o přímou interpretaci pramenů a vyvozování dílčích poznatků, které byly následně komparovány a zasazeny do širších souvislostí, k čemuž napomohla především metoda biografická (vytvoření životopisu). Využití pamětníků umožnilo pracovat prostřednictvím metody oral history a následně jsem mohla část informací získaných od narátorů aplikovat i za pomoci prosopografické metody (vzájemné vztahy v místním i celostátním filatelistickém hnutí), což umožnilo ilustrovat zejména kauzu ohledně podezření L. Brendla ze spolupráce se Státní bezpečností.

Diplomová práce je rozdělena do čtyř hlavních kapitol, přičemž první z nich se stručně věnuje plzeňské filatelii v národním měřítku a zaměřuje se blíže zejména na plzeňský filatelistický klub. Zbylé tři kapitoly se poté soustředí přímo na postavu L. Brendla. Představen je nejprve po stránce osobní a lidské, práce sleduje jeho život na pozadí rodiny Brendlových a jeho vztahu se sestrou Světlou i s plaskými občany. Další kapitola popisující léta strávená ve Svazu českých filatelistů a dalších organizacích má za cíl vystihnout Brendla již jako filatelistu. Závěr práce sleduje jeho rozmanité odborné aktivity, jež zahrnují rozsáhlou přednáškovou a publikační činnost a pořádání četných filatelistických výstav, jichž se sám Brendl několikrát účastnil rovněž jako vystavovatel nebo hodnotitel.

Smyslem práce je komplexně představit významnou osobnost plzeňské a české filatelie odborné i laické veřejnosti a zasadit téměř zapomenutou osobnost žijící a pracující ve složitém 20. století a následně i 21. století do kontextu regionální historiografie.

1 DĚJINY ČESKÉ FILATELIE

Filatelie zastává stejně jako ve světě i v českém prostředí významné místo, je nedílnou součástí naší společnosti, kultury a historie. Tvář české filatelie se postupnými změnami vyvíjela z původní neorganizované formy, jejíž počátky sahají do 19. století, až do dnešní dle určitých zásad uspořádané a ústředním spolkem koordinované podoby. V souvislosti se vzrůstajícím zájmem o filatelii začaly v průběhu času vznikat kluby, v nichž se mohli tito jedinci sdružovat a společně se zabývat poštovními známkami a dalšími filatelisticky laděnými materiály. Prvním a až do roku 1914 zároveň jediným takovým sdružením byl Český klub filatelistů, k jehož založení došlo v Praze 28. dubna 1887. Po deseti letech činnosti začal vydávat dokonce svůj vlastní a současně i první český filatelistický časopis Český filatelista. V roce 1914 došlo k odtržení některých členů v důsledku jejich nespokojenosti a k vytvoření nového klubu, jež nazvali Sdružení přátel filatelie. Tato událost však měla negativní dopad na filatelisty z jiných měst, zejména z Plzně nebo Olomouce, kteří měli ambice vybudovat v těchto oblastech další spolky. Jejich snahy však ničily obavy před konkurencí, a proto museli ještě několik let počkat.¹

K dalšímu rozmachu filatelie přispěly první československé poštovní známky vydané po vyhlášení Československé republiky roku 1918 a vzbuzující u veřejnosti velký obdiv. Filatelie se tak stávala natolik populární, že v roce 1919 Klub českých filatelistů dosahoval dvojnásobného počtu členů než na počátku roku 1918.² Znamky nového státu vystřídaly předchozí rakouské a uherské a na poštách se objevily poprvé v prosinci, tedy po necelých dvou měsících. Vyobrazeny na nich byly Hradčany jako symbol české státnosti, jež doplnilo slunce národní svobody vycházející za svatovítskými věžemi. Tento návrh vzešel z dílny akademického malíře Alfonse Muchy, kterého úkolem sestavit podobu nových známek pověřil vrchní poštovní oficiál a filatelistický funkcionář Jaroslav Lešetický. Ze stejného důvodu ovšem Muchu kontaktoval o něco dříve rovněž Jaroslav Šula, předseda Klubu českých filatelistů, neboť vyhlášení samostatného státu se už nějakou chvíli očekávalo.³ Mucha byl pro projekt vybrán z několika důvodů, byl nejen populární a uznávaný umělec, ale i vlastenec s protirakouským postojem, o čemž se vědělo i za hranicemi. Význam byl tedy poněkud hlubší, spojení Muchova jména se známkami

---

¹ *Československá filatelie: katalog výstavy, Praha červenec 1988*. Praha: Rapid, 1988, s. 9-11.

² Tamtéž, s. 11-12.

³ HRBEK, František. *Dva tucty glos k dějinám filatelie: základní příručka z dějin filatelie ve 24 dílných částech: 52 stran čtivého textu nejen pro začínající sběratele poštovních známek*. Nové Město nad Metují: Zdeněk Jindra, 2006, s. 18.

a hlavně s Československem mohlo přispět k příznivějšímu přijetí nového státu okolním světem a jeho ukotvení v něm.⁴

Po roce 1918 přibývalo velké množství filatelistických spolků, což s sebou přinášelo potřebu řízení a jednotného nasměrování jejich činnosti. Výsledkem bylo ustavení celostátního Svazu československých filatelistických spolků v roce 1921, jehož prvním předsedou se stal Josef Peters. Od roku 1925 se pravidelně každý rok konal sjezd československých filatelistů, organizovaný vždy jedním z členských klubů. První proběhl v říjnu téhož roku v Jindřichově Hradci a poslední v roce 1932 v Klatovech. Jedním z významnějších sjezdů byl pak v pořadí pátý uskutečněný v roce 1929 v Plzni. Nejúspěšnější léta zažíval svaz v roce 1927, poté začal postupně upadat kvůli celkově špatné hospodářské situaci, jež vedla k jeho definitivnímu zániku roku 1936.⁵

Zásadním mezníkem ve vývoji české filatelie, kterým započala nová etapa dosahující již vyšší úrovně, byl rok 1965. Dne 30. května byly v Praze položeny základy organizace nazvané Svaz československých filatelistů (SČSF). Do roku 1965 sice ještě existovalo takzvané Ústředí československých filatelistických spolků, založené původně v roce 1937 a roku 1952 registrující 600 filatelistických kroužků s 35 000 členy, avšak rychle stoupající česká filatelistická scéna, měnící se ve významného kulturně společenského činitele, přesahovala možnosti tohoto sdružení, které již neodpovídalo potřebám jejího dalšího rozvoje. Toho měl být schopný právě nově zřízený SČSF, do jehož čela se jako první postavil Ladislav Dvořáček. Již rok 1969 přinesl ovšem změny vedoucí k federativnímu uspořádání ČSSR, které způsobily federativní rozdělení rovněž SČSF, z něhož se vytvořily dva národní svazy, a sice Zváz slovenských filatelistov (ZSF) a Svaz českých filatelistů (SČF) dohromady tvořící Federaci československých filatelistů.⁶

Nástupcem SČSF se stal tedy Svaz českých filatelistů působící nejprve v kooperaci se slovenským svazem, následně po roce 1990 samostatně. Od roku 1993 v kontextu politického vývoje se SČF nakonec stal „zapsaným spolkem sdružujícím filatelisty v celé České republice“.⁷ V této verzi bez dalších úprav názvů či uspořádání pokračuje činnost celostátní filatelistické organizace do současné doby. Aktuálně zahrnuje 300 klubů, které spojuje v jeden celek se sídlem v Opletalově ulici v Praze a předsedou Juliem Cackou,

---

⁴ *Sborník článků o československých známkách*. Praha: Komise čs. známky SČSF, 1987, s. 12.

⁵ *Československá filatelie: katalog výstavy, Praha červenec 1988*. Praha: Rapid, 1988, s. 12-14.

⁶ ŠVARC, František. *Svět filatelie*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství dopravy a spojů, 1982, s. 294-295.

⁷ Svaz českých filatelistů, z. s. O svazu českých filatelistů. In: *informace-scf.cz* [online]. [cit. 22. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.informace-scf.cz/oscf/oscf.htm>

zastávajícím tuto funkci od roku 2019.⁸ Jedním z dlouholetých předsedů SČF byl taktéž Lumír Brendl, jehož životu i působení ve filatelii a SČF se věnují další části práce.

K filatelii neodmyslitelně patří také výstavy, ani v tomto ohledu česká filatelistická společnost nezaostávala. Jedné z výstav se poprvé zúčastnila v roce 1884, šlo o Mezinárodní výstavu sportu a výživy ve Vídni, na niž se vypravili členové Klubu českých filatelistů Zikmund Reach a Vincenc Jedlička, který se zpět vracel dokonce se stříbrnou medailí. V roce 1895 se pak spolek zapojil do Národopisné výstavy československé v Praze, nicméně historicky první výstava organizovaná českými filatelisty proběhla až v roce 1914, a to v Praze na Václavském náměstí v hotelu U zlaté husy. První mezinárodní výstava poštovních známek byla uspořádána o čtyři roky později v Brně a slavná tradice výstav PRAGA trvajících dodnes odstartovala roku 1938 pod záštitou Mezinárodní filatelistické federace.⁹ Nejprve se uskutečnila na mezinárodní úrovni, v roce 1962 již na světové. PRAGA 1962 tak byla první skutečně světovou výstavou jak u nás, tak ale rovněž v mezinárodní filatelii vůbec. Další v pořadí následovala PRAGA 1968 konaná u příležitosti padesátého výročí vzniku Československa i prvních československých známek a o deset let později PRAGA 1978, svým rozsahem nepřekonatelná.¹⁰ Pod heslem Poštovní známka a filatelie – svět poznání a míru vznikala výstava PRAGA 1988, jejímž cílem byla propagace politických, společenských a kulturních zájmů socialistického Československa.¹¹ V dalších desetiletích pokračovala tradice výstavami PRAGA 1998 a PRAGA 2008, jež jsou v práci blíže představeny, a dosud poslední akcí PRAGA 2018.

1.1 ZÁPADOČESKÁ FILATELIE

V rámci SČF jsou dnes filatelistické kluby řazeny do osmi hlavních oblastí vycházejících z územního členění státu z roku 1960. Mezi nimi zastává čestné místo také Západočeský kraj, který je označen číslem 03 a tvořen filatelistickými kluby v Domažlicích, Chebu, Rokycanech, Klatovech, Sokolově, Sušici, Stříbře, Ostrově nad Ohří, Karlových Varech, Kraslicích, Kdyni, Nýrsku, Horním Slavkově, Břasech, Chodově u Karlových Varů, Tachově, Chotěšově, Lubenci, Františkových Lázních, Kaznějově a samozřejmě Plzni.¹²

---

⁸ Svaz českých filatelistů, z. s. O svazu českých filatelistů. In: *informace-scf.cz* [online]. [cit. 22. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.informace-scf.cz/oscf/oscf.htm>

⁹ *Československá filatelie: katalog výstavy, Praha červenec 1988*. Praha: Rapid, 1988, s. 11.

¹⁰ SOBOTA, Miroslav. Filatelie – posel míru. *Signál*. Praha: Naše vojsko, č. 50, nestr.

¹¹ *Bulletin 11: světová výstava poštovních známek Praga 1988: Praga 88*. Praha: Organ. výbor Světové výstavy poštovních známek, 1988, s. 2.

¹² Svaz českých filatelistů, z. s. Kluby filatelistů. In: *informace-scf.cz* [online]. [cit. 22. 6. 2023]. Dostupné z: <http://www.informace-scf.cz/kluby/kluby.htm#zapadocesky>

V roce 1990 fungovalo v Západočeském kraji celkem čtyřicet pět klubů filatelistů s počtem přibližně kolem 4500 členů. Takové množství vyžadovalo regionální sdružení, což bylo právě i předmětem sjezdu zástupců západočeských filatelistických klubů, který svolal krajský výbor SČF 1. prosince 1990. Výsledkem byl návrh na ustavení dobrovolného sdružení, jehož hlavní náplní měly být spravování majetku a jeho využívání pro potřeby západočeských filatelistů, organizování regionálních filatelistických výstav a jiných akcí, podporování rozvoje mládežnické filatelie, pořádání odborných přednášek, spolupodílení se na aktivitách, jež přesahují síly jednotlivých klubů, a vydávání Zpravodaje západočeských filatelistů. Již při jednání se více než třetina klubů rozhodla k tomuto návrhu připojit, to se týkalo i Plzně, která tak byla jedním ze zakládajících členů sdružení.¹³

1.1.1 PLZEŇ A FILATELIE

Město Plzeň zastává v západočeské a celkově i české filatelistické struktuře významné postavení, které si získalo a doteď udržuje díky činnosti zdejšího klubu filatelistů fungujícího od roku 1965. Filatelie zde byla však pěstována už dávno předtím, ovšem z počátku opět neorganizovaně. Jelikož tedy v Plzni v 19. a ještě na počátku 20. století neexistoval žádný spolek sjednocující místní sběratele poštovních známek, byli plzeňští filatelisté nuceni vstupovat do pražského Českého klubu filatelistů. Zásadní zlom přinesl až rok 1919, kdy se po několika snahách zdařilo založit filatelistické sdružení, jež bylo na policejním komisařství v Plzni zaregistrováno hned v říjnu stejného roku. Důležitou roli v celém procesu sehrál zejména Josef Neubarth, hlavní iniciátor a následně první předseda. Členové nového plzeňského spolku se scházeli pravidelně každý týden v klubovní místnosti Na staré poště, jejich působištěm bylo však více míst, například Měšťanská beseda nebo hotel Royal na Jižním Předměstí.¹⁴

Klub filatelistů Plzeň nabýval rychle na důležitosti, v roce 1921 byl přítomen prostřednictvím zástupce Petra Šilhavého na ustavující valné hromadě, která se konala z důvodu plánovaného založení Svazu československých spolků v Praze. Na významu neztratil ani v roce 1939 po okupaci Československa nacistickým Německem a v průběhu druhé světové války, ačkoliv byla jeho činnost podobně jako tehdy všech jiných spolků výrazně ztížena a omezena. I přesto se dařilo plzeňským filatelistům částečně plnit své poslání a zachovat alespoň pořádání pravidelných nedělních burz v Měšťanské besedě.

---

¹³ Sdružení západočeských filatelistických klubů. *Zpravodaj západočeských filatelistů*. Plzeň: krajský výbor SČSF, 1990, č. 48, s. 1-2.

¹⁴ BOŘÍK, Stanislav. 70 let plzeňských filatelistů. *Západočeský zpravodaj poštovní historie a aerofilatelie: zpravodaj skupin poštovní historie a aerofilatelie při KV SČF v Plzni*. Plzeň: KV SČF, 1989, č. 43, s. 18.

Po nelehkých válečných letech pak mohl plzeňský klub filatelistů navázat na aktivity a záměry zamýšlené před rokem 1945.¹⁵

Vlivem politických změn a nástupu komunismu se formoval kulturní i společenský život a s ním rovněž jednotlivé spolky, filatelistický nevyjímaje. Od roku 1950 tak podléhali plzeňští filatelisté Závodnímu klubu Revolučního odborového hnutí Škoda Plzeň. Toto období s sebou ale přineslo také rozmach mládežnické filatelie a výstavní činnosti, která začala být v Plzni skutečně bohatá a pestrá. Rozvoj plzeňské filatelie nakonec pokračoval vytvořením nástupce prvního klubu z roku 1919, tedy nového Klubu filatelistů 03-13 Plzeň, jehož počátky jsou datovány do dubna 1965. V té době patřil klub s počtem tisíc členů k největším v republice, což však představovalo i jisté potíže, a to v podobě nedostatečných prostor a nutnosti dočasného přemísťování se po různých plzeňských sálech. Rokem 1993, tudíž rozpadem Československa a SČF, docházelo k novému uspořádání některých filatelistických spolků nebo také k jejich rozpadu. Tyto problémy se vyhnuly plzeňským filatelistům a jejich klubu, který si i dodnes udržuje své umístění na předních příčkách v oblasti nejlepších spolků v České republice.¹⁶

Působení plzeňských filatelistů nespočívalo jen ve sběratelství poštovních známek, ale taktéž v jejich propagaci a zpřístupnění široké veřejnosti. Plzeň se tak stala centrem pro mnoho zajímavých a úspěšných výstav. Například v roce 1959 zorganizovali filatelisté *Celostátní výstavu poštovních známek strojařů*, jednu z největších akcí plzeňské filatelie té doby. V roce 1973 se zas podařilo uskutečnit *VI. Výstavu Plzeň-Rosswein* v Měšťanské besedě. S německým městem Rosswein navázal plzeňský klub v padesátých letech kontakt, který úspěšně přetrvával více než čtvrt století.¹⁷ Důležitý úkol byl představitelům plzeňské filatelie svěřen v roce 1980, kdy měli připravit první mezinárodní výstavu zaměřenou na mládežnickou filatelii *JUNIORSOCFLEX*. V jejím průběhu se v Plzni konal zároveň celostátní kongres mladých filatelistů.¹⁸ Poslední soutěžní výstavou uskutečněnou v Plzni byla pak *Plzeň 1295-1995*, k níž došlo u příležitosti 700 let výročí založení města Plzně a půl století od jeho osvobození americkou armádou. Od té doby až doposud se plzeňský filatelistický klub zaměřuje na propagační výstavy, autogramiády se samotnými tvůrci

---

¹⁵ BOŘÍK, Stanislav. *80 let 1919-1999 Klub filatelistů SČF 03-13 Plzeň*. Plzeň: Klub filatelistů, 1998, nestr.

¹⁶ OSOBA, Jožka. Náš klub letos slaví 98 let. In: *filateliste-plzen.webnode.cz* [online]. 2017 [cit. 23. 6. 2023]. Dostupné z: <https://filateliste-plzen.webnode.cz/stalo-se/>

¹⁷ BOŘÍK, Stanislav. *80 let 1919-1999 Klub filatelistů SČF 03-13 Plzeň*. Plzeň: Klub filatelistů, 1998, nestr.

¹⁸ *Československá filatelie: katalog výstavy, Praha červenec 1988*. Praha: Rapid, 1988, s. 26-27.

známek, různé výměnné schůzky a sběratelské burzy. Smysl těchto akcí spočívá ve snaze podporovat sběratelství a zůstat v kontaktu s veřejností.¹⁹

Plzeň není pro filatelii přínosná pouze z důvodu aktivity plzeňských filatelistů, ale rovněž díky velkému množství filatelistického materiálu, které v souvislosti s Plzní v průběhu let vzniklo. Existuje řada poštovních známek, razítek, dopisnic a jiných celistvostí, jež vystihují celkové bohatství tohoto města ať už z pohledu historického, stavebního, či kulturního. Jelikož v Plzni působilo nebo odtud pocházelo několik významných osobností, promítly se do známek a dopisnic i jejich postavy a tváře, příklady mohou být Jiří Trnka a dětské loutkové postavy Spejbla a Hurvínka profesora Josefa Skupy, které se staly velmi oblíbenými motivy. Plzeň vystihují také Škodovy závody a pivovar, proto ani tyto náměty nezůstávaly v pozadí. Znamé jsou poštovní známky zobrazující stoletou vodárenskou věž Plzeňského Prazdroje a pohled na areál Škodových závodů. U příležitosti pořádání výstavy PRAGA 2008 pak vznikly kupříkladu známky, na nichž lze vidět panorama Plzně představované centrem města s věží kostela sv. Bartoloměje.²⁰ Tato dominanta Plzně se objevila společně i s novodobou kašnou na známce taktéž v roce 2015, kdy byla Plzeň vybrána jako Evropské město kultury.²¹

---

¹⁹ OSOBA, Jožka. Náš klub letos slaví 98 let. In: *filateliste-plzen.webnode.cz* [online]. 2017 [cit. 23. 6. 2023]. Dostupné z: <https://filateliste-plzen.webnode.cz/stalo-se/>

²⁰ *Plzeňský kraj ve filatelii*. Plasy: Město Plasy, 2008. Tilia Plassensis; sv. 5. ISBN 978-80-254-7115-9, s. 2-3.

²¹ KUTKA, Petr. Plzeň na poštovních známkách České republiky. In: *plzenoviny.cz* [online]. 23. 12. 2017 [cit. 23. 6. 2023]. Dostupné z: <https://plzenoviny.cz/plzen-na-postovnich-znamkach-ceska-republika/>

2 ŽIVOT LUMÍRA BRENDLA

K filatelii, a to nejen plzeňské, neodmyslitelně patří osobnost Lumíra Brendla. Inženýr, předseda Svazu českých filatelistů, autor odborných publikací, znalec jazyků, cestovatel, plaský občan a skvělý bratr – i takto lze Brendla charakterizovat. Tento významný filatelista se narodil 8. března 1935 v Praze²² a zemřel ve svých osmdesáti pěti letech 8. října 2020 v Plzni na následky cévní mozkové příhody, která ho zasáhla již v roce 2013. Smuteční rozloučení a uložení ostatků do rodinné hrobky proběhlo 17. října 2020 v Plasích.²³ Poslední léta života trávil Lumír se svou sestrou Světlou, s níž však už i dávno před tím pobýval v bytě v Plzni-Bolevci. Odtud oba pravidelně jezdili také do rodinného domu v Plasích, který tu postavili jejich prarodiče. Právě zmíněné Plasy, ač Lumír nebyl zdejším rodákem, hrály v jeho osobním i profesním životě velmi důležitou roli.

2.1 RODINA BRENDLOVÝCH

Lumír pocházel z evangelicky orientované rodiny, především z matčiny strany. Rodiče Otilie a Bohuslav byli sezdáni 1. srpna 1931 po tříleté známosti. Ačkoliv z jejich strany kvůli rozdílným prioritám nebylo manželství úplně plánované, o sňatku rozhodl otec Otilie, který vdavky pro svou dceru považoval za správné a z hlediska společenského za vhodné. I když si manželé v řadě oblastech rozuměli, například společně cestovali po světě, milovali hudbu i sport, manželství nakonec neskončilo příliš úspěšně. V roce 1950 se pak životy obou Lumírových rodičů nepřímo rozdělily, k rozvodu sice nikdy nedošlo, avšak po necelých dvaceti letech manželství začali Otilie a Bohuslav žít odděleně.²⁴ I přesto ale na svět přivedli dvě děti, kromě Lumíra ještě také dceru Světlu, narozenou 23. dubna 1939 v Mělníku.²⁵ Sourozenci si byli celý život hodně blízcí. Dalo by se říci, že pro Lumíra představovala mladší sestra Světla v podstatě jeho pravou ruku. Z toho důvodu je blíže představena v následující podkapitole.

Otilie Brendlová, za svobodna Janouškovcová, se narodila 25. června 1905 v Teplicích, kam se ze Mšena u Mělníka přestěhovala její maminka, Lumírova babička Blažena, rozená Vondráčková.²⁶ Blažena byla jednou z mnoha, které zlákaly lepší pracovní příležitosti teplického regionu. Ve druhé polovině 19. století v Teplicích totiž výrazně stoupala

---

²² Rodinný archiv Brendlů, rodný list Lumíra Brendla ze dne 30. 9. 1955.

²³ Tamtéž, smuteční oznámení o úmrtí Lumíra Brendla.

²⁴ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 27. 4. 2022, záznam v archivu Anny Krauzové.

²⁵ Rodinný archiv Brendlů, rodný a křestní list Světlou Brendlové ze dne 10. 5. 1939.

²⁶ Tamtéž.

průmyslová výroba, právě průmysl, ale zároveň také rozvíjející se lázeňství přesvědčily řadu lidí k přesunu za prací do severozápadních Čech i ze vzdálenějších koutů země. Zvýšený zájem o tuto oblast s sebou samozřejmě ale nesl četný nárůst obyvatel a s ním související změnu národnostní skladby a narůstající rozpory mezi Čechy a převažujícími Němci, které pokračovaly taktéž v období vzniku Československé republiky a postupem času eskalovaly.²⁷ Do Teplic se tedy přemístila rovněž Lumírova babička Blažena, jež se zde uchytila v jednom z lázeňských hotelů jako výpomoc na úklidové práce. Během té doby se setkávala nejen s německými zákazníky, díky nimž se naučila skvěle německy, ale potkala i svého budoucího partnera Františka Janouškovce, krejčího původem z Plán nedaleko plzeňských Plas. Svatba se konala v roce 1904 a již na počátku 20. století se novomanželé rozhodli z německého pohraničí přesunout do Plas, kde se jim podařilo získat finanční podporu na stavbu rodinného domu u takzvané Velké louky, v dnešní Školní ulici.²⁸ Po přestěhování do Plas vyměnil František krejčovství za lépe placenou pracovní pozici nádražního dělníka při údržbě kolejí železniční trati z Plzně do Žatce, která zde byla nově vystavena. Blažena se starala o domácnost a děti, s Františkem měla celkem tři. Nejstarší z potomků byla Lumírova matka Otilie, o dva roky mladší byl syn Vlastimil, jenž se věnoval knihařství a své vlastní knihařské dílně. Poslední a nejmladší, o sedm let mladší než Otilie, byl syn Miroslav, vyučený elektrikář. Ke svým dětem a potom také k vnoučatům se František choval velmi přísně a odměřeně, respekt si vynucoval tělesnými tresty, zato Blažena je milovala nadevše.²⁹

Lumírova matka Otilie byla od mala chytré a zvědavé děvče. Velký zájem v ní vzbudila obzvlášť hudba a literatura. Po absolvování obecné školy se dostala na učitelský ústav v Plzni, jež ukončila úspěšně maturitní zkouškou v roce 1925. Zpočátku byla nucena vyučovat hodiny náboženství pro Českobratrskou evangelickou církev, po nějaké době však působila již jako řádná učitelka, a sice na obecné škole v Záboří v obci Kly u Mělníka. Na této škole Otilie vyučovala až do roku 1936.³⁰ Během svého učitelského působení se tady seznámila s kolegou, kterému nechyběl smysl pro humor a důvtip, její pozornost si okamžitě

---

²⁷ BUDINSKÁ, Jitka. *Teplice: malá historie salónu Evropy*. 2. přeprac. vyd. Teplice: Regionální muzeum v Teplicích ve spolupráci s vydavatelstvím NIS Teplice, 2007. ISBN 978-80-85321-49-4, s. 12-13.

²⁸ BRENDLOVÁ, Světlá. *Mámou na tisíc procent*, s. 1 (strojopis).

²⁹ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 20. 4. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

³⁰ Základní škola J. A. Komenského Kly, okres Mělník. *Knihy vzpomínek 1898-2018*. 2018, s. 93.

získal sloganem uvedeným na dveřích jeho třídy: „*Komu los byl nepřítelem, udělal ho učitelem.*“³¹ Zmíněným kolegou byl její budoucí muž Bohuslav.

Bohuslav Brendl se narodil 29. listopadu 1899 v Jincích u Hořovic Anně, dívčím jménem Šulcové, a vrchnímu poštovnímu tajemníkovi Jaroslavu Brendlovi.³² Rodina se později z Hořovicka odstěhovala a usadila se v Mělníku, kde si Jaroslav na zdejším náměstí otevřel drogerii. Bohuslav vyrůstal vedle dvou sourozenců, a to staršího bratra Jaroslava, který po otci převzal v dospělosti drogerii, a mladšího bratra Václava. Bohuslav se původně živil jako bankovní úředník, čemuž se ovšem nevěnoval trvale.³³ Po doplnění potřebného vzdělání se vydal na učitelskou dráhu, mimo Záboří, kde poznal Otilii, byl zaměstnán například na obecné škole v Mělníku nebo v Ústí nad Labem, kde navíc zastával funkci ředitele na jednom z tamějších vzdělávacích ústavů.³⁴ Bohuslav byl skvělým, a tudíž oblíbeným společníkem, bavičem a častým návštěvníkem klubovny, v níž se svými přáteli trávil volné chvíle. Nic na tom nezměnilo ani manželství s Otilií, ani narození jejich dětí. K jeho zálibám patřilo ale rovněž sportování, konkrétně veslování na skifu,³⁵ nebo malování, v němž vynikal až do takové míry, že se učil malovat u akademického malíře a krajináře Jaroslava Šetelíka.³⁶

Otilie a Bohuslav Brendlovi žili po svatbě nejprve v domě Bohuslavových rodičů na mělnickém náměstí. Ti sice nevěstu svého syna stačili poznat, nicméně svých vnučat si příliš neužili, jelikož Anna i Jaroslav zemřeli ještě před narozením Světlý. Rodina Brendlových zažila celkově těžké časy, neminula je druhá světová válka ani komunistický převrat, což se samozřejmě podepsalo na životech všech jejích členů. Po válce v roce 1945 se Otilie a Bohuslav s dětmi rozhodli odstěhovat do Ústí nad Labem, kde se dle Bohuslava zdály být celkově větší a lepší možnosti. Mezitím co Bohuslav připravoval pro svou rodinu byt, Otilie s dětmi pobývala v Plasích u svých rodičů. Jelikož se však ústecký byt nacházel v prostorách chemické továrny v Klíších, kde byl vzduch značně znečištěn, začala mít Otilie zdravotní problémy. To bylo důvodem pro její odchod zpět do Plas, zatímco ona zde i s dětmi žila, Bohuslav zůstával sám v Ústí nad Labem. Od té doby se vzájemně navštěvovali,

---

³¹ BRENDLOVÁ, Světlá. *Mámou na tisíc procent*, s. 4 (strojopis).

³² Rodinný archiv Brendlů, rodný list Lumíra Brendla ze dne 30. 9. 1955.

³³ BRENDLOVÁ, Světlá. *Mámou na tisíc procent*, s. 5 (strojopis).

³⁴ LOVČÍ, Radovan. Ing. Lumír Brendl (1935-2020). *Vlastivědný sborník – čtvrtletník pro regionální dějiny severního Plzeňska*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, 2020, roč. XXX., č. 4, s. 10.

³⁵ Závodní loď pro jednoho veslaře.

³⁶ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 20. 4. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

a to zpočátku pravidelně, později však kontakt výrazně omezili, až nakonec Bohuslav svou rodinu v podstatě nevidal. Za Lumírem později jezdil příležitostně do Plzně, avšak Světla svého otce naposledy viděla při Lumírově promoci v roce 1959.³⁷ Bohuslav Brendl zemřel v roce 1980, Otilie, která byla se svými dětmi až do poslední chvíle a celý život se o ně starala víceméně sama, skonala kvůli rakovině o něco dříve, a sice v roce 1978.³⁸

2.1.1 SVĚTLA BRENDLOVÁ

Světla Brendlová, o čtyři roky mladší Lumírova sestra, byla svému staršímu bratrovi celoživotním „partákem“. Lumíra doprovázela na cestách, pomáhala mu s korespondencí a celkově si byli oba navzájem oporou. Jak sama Světla řekla: „*Maminka věděla, že Lumír bude vždycky mým ochráncem a já se o něj budu starat.*“³⁹, tak to také skutečně bylo. Jejich pouto se stalo doopravdy silným a i na veřejnosti je lidé vnímali jako významnou sourozeneckou dvojici, což se například projevilo v roce 2007, kdy byli společně za svou prospěšnou činnost uznáni a oceněni titulem Osobnost města Plasy.⁴⁰

Školní léta začala Světle v Plasích, kde ji v tu dobu učila maminka Otilie. Po dokončení páté třídy základní školy však pokračovala dále ve studiu v Rakovníku. V roce 1950 se totiž z politických důvodů uchýlili s Otilií i Lumírem do Šanova ležícího právě v okrese Rakovník. Nejprve zde nastoupila na dívčí školu, následně byla bez problémů přijata na Gymnázium Zikmunda Wintra v Rakovníku, na němž ale dokončila pouze první ročník. Po otevření Jedenáctileté střední školy v Plasích v roce 1954 se Otilie rozhodla Světle z rakovnického gymnázia nechat přeložit.⁴¹ Vliv na dění, nejen v rodině Brendlových, měla tehdejší situace spojená s ministrem školství Zdeňkem Nejedlým a jím nastolenými reformami v oblastech vzdělávání. Zakládány byly zmiňované jedenáctileté střední školy, jež byly tvořeny osmi stupni základního všeobecného vzdělávání a třemi ročníky vyššího vzdělání, které měly své studenty připravit zejména pro pokračování na vysoké škole,⁴² což se týkalo i samotné Světle. V Plasích ji tedy čekaly tři roky takzvané jedenáctiletky, během nichž vynikala jako jedna z nejlepších studentek. V té době se začalo také více rozvíjet její nadšení a nadání pro cizí jazyky, jímž disponovala už od dětství. Nejprve začala

---

³⁷ BRENDLOVÁ, Světla. *Mámou na tisíc procent*, s. 11-15 (strojopis).

³⁸ BRENDLOVÁ, Světla. *Mámou na tisíc procent*, s. 27-28 (strojopis).

³⁹ Tamtéž, s. 25.

⁴⁰ DROZDA, Robert – KORNATOVSKÝ, Ivo. *Plasy známé – neznámé*. 1. vyd. Praha: Novela bohemika, 2017. ISBN 978-80-87683-73-6, s. 100.

⁴¹ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 20. 4. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

⁴² Zákon č. 31/1953 Sb., o školské soustavě a vzdělávání učitelů (školský zákon), *Sbírka zákonů republiky Československé*, 7. 5. 1953, s. 193.

docházet na soukromé hodiny anglického jazyka, který si později doplnila i o lekce jazyka španělského, kromě toho měla ještě ve škole povinně němčinu a jeden rok nepovinně latinu.⁴³ Středoškolské studium zakončila Světlá zdárně maturitní zkouškou v roce 1957.⁴⁴

Světlá Brendlová následovala z hlediska profese své rodiče a vydala se stejně jako oni na učitelskou dráhu. Po úspěšném přijímacím řízení začala docházet na plzeňskou pedagogickou fakultu, v té době degradovanou na Vyšší pedagogickou fakultu v Plzni ve Veleslavínově ulici. Ústav, jenž původně působil pod Pedagogikou fakultou Karlovy univerzity v Praze, opět totiž zasáhly činnost komunistické vlády a tehdejší nařízení, na základě kterého došlo již v roce 1953 k úpravě fakulty na zmíněnou Vyšší pedagogickou školu.⁴⁵ V Plzni Světlá nastoupila na obor Učitelství pro 6. – 8. ročník všeobecně vzdělávacích škol v kombinaci předmětů dějepis a ruský jazyk. Po dvou letech tak nakonec 23. června 1959 obdržela vysokoškolskou kvalifikaci promovány pedagog.⁴⁶ I přesto že její specializací byl ruský jazyk, angličtina nezůstávala příliš v pozadí, ba naopak. Ačkoliv to vzhledem k politickým poměrům nebylo jednoduché, dařilo se Světle úroveň angličtiny zdokonalovat, a to například prostřednictvím večerních kurzů na plzeňské státní jazykové škole. Výrazně ji obohatil rovněž přítel Angličan John Todd, s nímž si několik let dopisovala. Díky Toddovi se blíže seznámila s aktuální angličtinou nebo s rozdíly mezi americkou a britskou variantou tohoto západogermánského jazyka. Na pozvání svého přítele se v létě roku 1967 vypravila do Londýna, kde jí bylo umožněno v rámci London School of English and Foreign Languages absolvovat kurz angličtiny. Do Velké Británie Světlá však zavítala už dříve, poprvé v roce 1965 prostřednictvím poznávacího zájezdu s plzeňským Čedokem. Odlišnosti v britské a americké angličtině pak na vlastní kůži pocítila už v roce 1989, kdy se spolu s Lumírem podívala i do Spojených států amerických.⁴⁷

Coby učitelka se Světlá i nadále věnovala svému vzdělání a po opakovaných žádostech byla v roce 1964 konečně přijata na dálkové šestileté studium na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kde se zapsala na obor Ruština s průvodním oborem bulharština – učitelství pro školy II. cyklu. V dalším roce si ještě jako třetí rozšiřující obor přidala angličtinu, na niž chtěla původně přestoupit z bulharštiny, což jí ovšem nebylo povoleno.

---

⁴³ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 25. 7. 2022, záznam v archivu Anny Krauzové.

⁴⁴ Rodinný archiv Brendlů, pozvánka na maturitní věneček ze dne 13. 11. 1957.

⁴⁵ Pedagogická fakulta – ZČU. Historie FPE. In: *fpe.zcu.cz* [online]. [cit. 10. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.fpe.zcu.cz/cs/Faculty/About-us/history.html>

⁴⁶ Rodinný archiv Brendlů, diplom Světlé Brendlové o absolvování Vyšší pedagogické školy v Plzni z 30. 6. 1959.

⁴⁷ BRENDLOVÁ, Světlá. *Moje cesta k angličtině*, s. 3, 5, 11. (strojopis).

Po složení státní závěrečné zkoušky a obhájení diplomové práce nazvané *Motivická analýza textů Michaila Bulgakova* ukončila v roce 1970 školu s celkovým prospěchem velmi dobře, a získala tak titul Mgr.⁴⁸ Studium anglického jazyka na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy na nějaký čas přerušila a završila ho až v roce 1976.⁴⁹

Pedagogická kariéra Světly byla vcelku rozmanitá, během svého života působila na základní, střední, a dokonce též vysoké škole. Na první pracovní pozici byla umístěna po dokončení Vyšší pedagogické školy v Plzni v roce 1959. Jednalo se o druhý stupeň základní školy v Kadani, kam ale nakonec ze zdravotních důvodů své matky Otilie, kterou nemohla nechat samotnou v Plasích, nenastoupila. Po přímluvě na odboru školství vyvstala pro Světlu jiná alternativa, a sice poloviční úvazek v Kožlancech a zároveň v Čisté u Rakovníka. První rok jako učitelka tak strávila hodně na cestách přejížděním z jedné školy do druhé, avšak od druhého roku už vyučovala jen na základní škole v Kožlancech, kde navíc působila ještě následující čtyři roky. Její další profesní kroky směřovaly na gymnázium v Plasích, odkud po více než dvaceti letech učení pokračovala dál na plzeňské jazykové gymnázium, po revoluci přejmenované zpět na Masarykovo gymnázium v Plzni. Rok 1991 pak pro Světlu znamenal v podstatě splněný sen, jelikož opět nastoupila na vysokou školu, ovšem tentokrát už v postavení kantora. Přednášet začala na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni, konkrétně na Katedře anglistiky.⁵⁰

Na Západočeské univerzitě v Plzni zůstala však pouze jeden semestr. Důvodem byla její účast v konkurzu na manažera západočeského regionálního centra Britské rady – the British council, nezávislé organizace zaměřené na šíření britské kultury, vědy, umění a anglického jazyka v zahraničí. Jelikož výběrové řízení vyhrála, začala pro Světlu v roce 1992 nová etapa, která trvala celé desetiletí a přinesla jí spoustu nových zkušeností a zážitků. Pravidelně jezdila pracovně do Anglie, účastnila se akcí pořádaných britským velvyslanectvím nebo různých konferencí. V průběhu let se rovněž setkala s mnoha místními, ale i zahraničními významnými osobnostmi, například s tehdejším prezidentem Václavem Havlem, spisovatelem Jiřím Stránským, americkým dramatikem Arthurem Millerem, britským dramatikem Tomem Stoppardem, nebo dokonce s britskou královnou

---

⁴⁸ Rodinný archiv Brendlů, vysvědčení o státní závěrečné zkoušce Světly Brendlové na FF UK ze 17. 7. 1970.

⁴⁹ BRENDLOVÁ, Světla. *Moje cesta k angličtině*, s. 7. (strojopis).

⁵⁰ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 20. 4. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

Alžbětou II.⁵¹ Světla Brendlová se stala jedním ze tří reprezentantů Plzně, kteří byli přizváni 29. března 1996 k návštěvě královského páru do sídla Britské rady v Praze na Národní třídě a na koncert věnovaný královnou prezidentu Václavu Havlovi, uskutečněný v Rudolfinu o den dříve.⁵²

Světla se rovněž věnovala publikační činnosti, přispívala svými články do celostátních Učitelských novin, časopisu Cizí jazyky ve škole i do okresních novin. Za nejpřínosnější díla, jež vydala v kooperaci s plzeňským nakladatelstvím Fraus, v němž pracovala jako editorka, lze však označit dvě hlavní publikace, napsané v anglickém jazyce a určené studentům. První z knih *Realie anglicky mluvících zemí = Basic facts on English-speaking countries* vyšla poprvé v roce 1995. Tato příručka se zaměřuje, jak z názvu vyplývá, na anglicky mluvící země, přesněji na Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, Kanadu, Austrálii a Nový Zéland a Spojené státy americké. Jednotlivé země jsou rozebrány z hlediska geografického, politického, ekonomického, vzdělávacího i kulturního. Čtenářům tímto způsobem autorka přibližuje základní skutečnosti, se kterými se mohou nejčastěji setkat jak při studiu, tak ale i například při cestování.⁵³ Druhá kniha vzniklá z pera S. Brendlové nazvaná *Literatura anglicky mluvících zemí = A survey of literature in English-speaking countries* byla poprvé publikována o tři roky později, tedy v roce 1998, spoluautorem je v případě této učebnice Jan Lindsey Nový a vydavatelem opět Jirí Fraus. Na více jak sto stranách jsou studentům chronologicky představeny portréty třiceti osmi autorů anglicky mluvících zemí, mezi nimiž bychom našli třeba také dramatiky Stopparda a Millera, které, jak již bylo zmíněno, Světla osobně poznala.⁵⁴

Co se týče politického života, tomu se Světla dlouhá léta vyhýbala. Poprvé do politiky aktivně vstoupila až po listopadových událostech roku 1989, v jejichž důsledku se měnila tvář společenské i politické situace. V té době se stala předsedkyní školní organizace Občanského fóra zřízeného na Masarykově gymnáziu v Plzni, jejím tehdejší pedagogickém působišti.⁵⁵ Kromě toho však zaměřila do vyšších sfér přesahujících pouhé středoškolské organizace a nechala se přesvědčit ke kandidatuře do Senátu Parlamentu

---

⁵¹ Předseda Českého svazu filatelistů Lumír Brendl. In: *Barvy života* [televizní pořad]. ČT2, 2. 12. 2011. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1095889602-barvy-zivota/211562221200033/cast/180752/>

⁵² FENCLOVÁ, Helena. Setkala jsem se s anglickou královnou. *Region Plzeňsko*. 15. 5. 1996, s. 7.

⁵³ BRENDLOVÁ, Světla. *Realie anglicky mluvících zemí = Basic facts on English-speaking countries*. 1. vyd. Plzeň: Jirí Fraus, 1995. ISBN 80-85784-21-1, s. 3-6.

⁵⁴ BRENDLOVÁ, Světla – NOVÝ, Jan Lindsey. *Literatura anglicky mluvících zemí = A survey of literature in English-speaking countries*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 1998. ISBN 80-85784-31-9, s. 3-5.

⁵⁵ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 25. 7. 2022, záznam v archivu Anny Krauzové.

České republiky v senátním obvodě č. 7 – Plzeň-město. Volby, které proběhly v listopadu 1998, přinesly Světlu, navržené volební stranou Nezávislých, lehce přes čtyři procenta hlasů.⁵⁶ Ačkoliv neslavila postup do druhého kola voleb, zklamaná rozhodně nebyla. Jak ostatně sama přiznala, spíš to pro ni byla naopak úleva.⁵⁷

Světla Brendlová prožila celý svůj život v těsném soužití s bratrem Lumírem, nejbližší si byli paradoxně obzvláště v dospělosti. Nebylo tomu tedy ani jinak v závěru Lumírova života, kdy o něho každodenně pečovala. V současné době se Světla především věnuje odkazu svého bratra a jeho přínosům nejen ve světě filatelie.

2.2 DĚTSTVÍ, STUDENTSKÁ A PRACOVNÍ LÉTA

Lumír Brendl se narodil v roce 1935 v Praze v Klimentské ulici a jakožto představitel Českobratrské církve evangelické byl, stejně jako sestra Světla, pokřtěn v mělnickém evangelickém kostele farářem Kantorkem.⁵⁸ Rané dětství prožil s rodiči ve středních Čechách na zmíněném Mělnicku, ačkoliv nějaký čas trávil rovněž v Plasích u babičky Blaženy, která na něho dohlížela v době, kdy se Lumírova matka Otilie rozhodla vrátit k vyučování, a nastoupila proto zpět do školy. Toto řešení nicméně netrvalo příliš dlouho, jelikož se Otilie raději nakonec zaměřila na rodinu a svůj čas zasvětila především péči o Lumíra a poté i o Světlu.⁵⁹ Školní docházku započal tedy v Mělníku na místní obecné chlapecké škole, kde byl součástí pedagogického sboru i jeho otec Bohuslav. Ten svého syna sice vyučoval, avšak rozhodně k němu nepřistupoval protekčně, nýbrž rovně jako k ostatním svým žákům, případně naopak přísněji.⁶⁰ Závěr válečných let přečkal Lumír opět v Plasích, kam s ním i se Světlu odjela Otilie v domnění, že zde bude bezpečněji nežli v rušném Mělnicku. V Plasích pak pokračovala i Lumírova školní léta, na zdejší Masarykovu měšťanskou školu nastoupil hned v roce 1945 a úspěšně ji dokončil v roce 1950.⁶¹

---

⁵⁶ Český statistický úřad. Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 13. 11. – 14. 11. 1998. In: *volbyhned.cz* [online]. [cit. 11. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.volbyhned.cz/pls/senat/se2111?xjazyk=CZ&xdatum=19981114&xobvod=7&xobec=558044&xokrsek=1>

⁵⁷ Rozhovor s Mgr. Světlu Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 25. 7. 2022, záznam v archivu Anny Krauzové.

⁵⁸ Rodinný archiv Brendlů, rodný a křestní list Světly Brendlové ze dne 10. 5. 1939.

⁵⁹ Rozhovor s Mgr. Světlu Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 20. 4. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

⁶⁰ LOVČÍ, Radovan. Ing. Lumír Brendl (1935-2020). *Vlastivědný sborník – čtvrtletník pro regionální dějiny severního Plzeňska*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, 2020, roč. XXX., č. 4, s. 10.

⁶¹ Rodinný archiv Brendlů, vysvědčení Lumíra Brendla z roku 1949/1950.

Rozhodování, na jakou školu se vydat dál, nebylo pro Lumíra příliš těžké, a to s ohledem na dosažené skvělé studijní výsledky. Z toho důvodu si přihlášku podal na plzeňské gymnázium, na něž však bylo jeho přijetí zamítnuto. Rok 1950 znamenal pro Lumíra tedy jisté komplikace, které s sebou nesla doba, v níž žil a studoval. Třebaže se po únorovém převratu v roce 1948 otec Bohuslav stal jedním z členů Komunistické strany Československa, matka Otilie se rozhodla v politice neangažovat, a tudíž vstup do strany odmítla. Právě v tomto spočívala potíže, která hrála zásadní roli v nepřijetí na gymnázium. Otilie byla v tu dobu vnímána jako někdo, kdo smýšlí a jedná protikomunisticky, a označena tak byla za reakcionářku. Tato silně reakční žena navíc žila s dětmi v Plasích bez manžela, který již nějakou chvíli pobýval sám v ústeckém bytě. Na Lumíra a jeho výchovu musela mít proto dle některých jedinců výraznější vliv matka než otec, což měla vyřešit nezbytná převýchova ve smyslu dělnickém. Tyto skutečnosti přivedly Otilii k přesvědčení, že je zapotřebí se vymanit z dosahu místních soudruhů a přesídlit ze Západočeského kraje někam jinam. Nové útočiště našla rodina v kraji Pražském, přesněji v Šanově u Rakovníka, jak bylo nastíněno v předchozí kapitole. Lumírovi nezbývalo nic jiného, než v Rakovníku znovu absolvovat poslední třídu měšťanské školy, po jejímž odchodu ale již nic nebránilo nástupu do prvního ročníku na Gymnázium Zikmunda Wintra v Rakovníku.⁶² Gymnázium ho obohatilo mimo jiné v oblasti cizích jazyků, jež mu byly podobně jako sestře Světle velmi blízké. Během studia docházel na hodiny nejen jazyka ruského, nýbrž také kupříkladu francouzského nebo latinského.⁶³ Středoškolská léta skončila Lumírovi definitivně školním rokem 1953/1954, ve kterém byl jeho celkový prospěch klasifikován jako prospěl s vyznamenáním.⁶⁴ Stejněho výsledku dosáhl i u maturitní zkoušky 29. května 1954, v níž obstál výborně vedle českého a ruského jazyka rovněž z dějepisu a chvalitebně z matematiky.⁶⁵

Lumír Brendl jakožto schopný student zamířil po zdařilém odmaturování na akademickou půdu a pokračoval ve studiu ještě na vysoké škole. Samozřejmě se nemohl věnovat oblasti, která by souvisela s cizími jazyky či se specializovala na zahraniční věci, což by Lumíra zajímalo nejvíce a bylo by pro něho za jiných okolností jasnou volbou. Místo toho se po tentokrát bezproblémovém přijetí zapsal 1. září 1954 na pětiletý obor ekonomiky vnitřního obchodu přednášený na Vysoké škole ekonomické v Praze na Fakultě vnitřního

---

⁶² LOVČÍ, Radovan. Vzpomínka na Lumíra Brendla. *Plaský zpravodaj*. Plasy: Město Plasy, 2021, roč. XXXI., č. 2, s. 22.

⁶³ Rodinný archiv Brendlů, vysvědčení Lumíra Brendla z roku 1952/53.

⁶⁴ Tamtéž, vysvědčení Lumíra Brendla z roku 1953/54.

⁶⁵ Tamtéž, vysvědčení Lumíra Brendla o maturitní zkoušce z 29. 8. 1954.

a zahraničního obchodu.⁶⁶ Na Lumíra tak čekalo pět let strávených v Praze, kde si se svým přítelem z Rakovníka Karlem Strassem našel podnájem na Vinohradech v Italské ulici, přičemž se zároveň vždy na víkendy vracel domů do Plas.⁶⁷ Státní závěrečnou zkoušku složil v roce 1959, ve stejném roce taktéž obhájil diplomovou práci pojmenovanou *Sociálně-ekonomické funkce reklamy*. Splněním všech potřebných náležitostí se tak stal 2. července 1959 držitelem titulu Ing. a vysokoškolské kvalifikace promovány ekonom.⁶⁸ Na Vysokou školu ekonomickou v Praze se opět po několika letech vrátil, a sice v září roku 1965, kdy se v rámci Fakulty politické ekonomie účastnil dalšího, doplňkového pedagogického studia. Po získání tohoto vzdělání v roce 1970 byl Lumír oprávněn vyučovat na středních školách ekonomické předměty.⁶⁹ Přestože se ve finále nevydal cestou učitele, částečně alespoň následoval kroky rodičů i sestry Světlý a z určitého úhlu pohledu by se dalo říci, že zapadl do učitelské rodiny. V jeho vzdělání má ovšem důležité místo rovněž jeden ze zahraničních institutů nacházející se v italském Turínu, jedná se o Italský institut pro nová povolání – Istituto Italiano Professioni Nuove. Zásluhou profesora Dina Dal Vermeho, zdejšího ředitele, kterého zaujal jeden z Lumírových článků o obchodu a marketingu, mu bylo v roce 1968 umožněno absolvovat tajně dálkové studium oboru vědecké organizace. Pro Lumíra, taktéž vzhledem k jeho zálibám, znamenala tato nabídka skutečně skvělou příležitost, již se rozhodl využít.⁷⁰

Až do roku 1995 byl L. Brendl zaměstnán v plzeňském podniku Domáci potřeby Plzeň na třídě Marie Škardové, dnešní Pražské ulici. Po pohovoru v roce 1959⁷¹ a splnění dvouleté povinné vojenské služby, kterou vykonal u motostřeleckého pluku Československé lidové armády v Karlových Varech, nastoupil do obchodu nejprve na nižší pozici, z níž se postupně během let vypracoval na vyšší posty. Počátky jeho profese jsou tedy spojené především s prováděním inventur,⁷² avšak od roku 1966 do roku 1987 zastával již funkci vedoucího oddělení organizace provozu, odkud byl následně přeložen na pracovní místo technického náměstka. V letech 1993 až 1995, nedlouho před odchodem do důchodu, dosáhl povolání,

---

⁶⁶ Rodinný archiv Brendlů, výkaz o studiu na Vysoké škole ekonomické v Praze ze dne 1. 9. 1954.

⁶⁷ BRENDLOVÁ, Světlá. *Mámou na tisíc procent*, s. 19 (strojopis).

⁶⁸ Rodinný archiv Brendlů, vysvědčení o státní závěrečné zkoušce ze dne 2. 7. 1959.

⁶⁹ Tamtéž, výkaz mimořádného studenta o studiu na vysoké škole ze dne 30. 9. 1965.

⁷⁰ TŘEŠTÍK, Michael. ed. *Kdo je kdo = Who is who: osobnosti české současnosti: 5000 životopisů*. Praha: Agentura Kdo je kdo, 2002. ISBN 80-902586-7-0, s. 57.

⁷¹ Rodinný archiv Brendlů, doporučení k přijetí do pracovního poměru ze dne 17. 6. 1959.

⁷² LOVČÍ, Radovan. Ing. Lumír Brendl (1935-2020). *Vlastivědný sborník – čtvrtletník pro regionální dějiny severního Plzeňska*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, 2020, roč. XXX., č. 4, s. 11.

které ho konečně více naplňovalo, a stal se vedoucím marketingu a PR.⁷³ Po odchodu do penze v roce 1995 rozhodně ale Lumír nezašel a svůj čas trávil zvláště filatelií, již propadl už jako malý chlapec. Filatelie a s ní spojená odborná činnost Brendla představují základní pilíř jeho života, a proto se jimi detailněji zabývají další části práce.

Na rozdíl od své sestry Světlý Lumír nikdy nevstoupil aktivně do světa politiky a nebyl tedy ani součástí některé z politických stran. Jediné, čeho se účastnil stejně jako tenkrát většina, byly organizace Svaz československo-sovětského přátelství a Revoluční odborové hnutí. Nadto patřil do spolku Československé vědecko-technické společnosti, a to z pověření zaměstnavatele, jímž byl výše zmíněný podnik Domáci potřeby Plzeň, a dále především do Svazu československých filatelistů, jehož váženým členem se stal a v němž dosáhl velkých úspěchů.⁷⁴

Lumír dlouhá léta zůstával v Plasích, odkud dojížděl každý den vlakem do práce. Teprve až v osmdesátých letech coby člen Stavebního bytového družstva mladých získal nárok na byt v Plzni-Bolevci, kam se s ním nastěhovala i sestra Světlá.⁷⁵ Ta byla jedinou ženou, kterou měl po boku až do posledních chvil svého života. I přestože se objevily potenciální partnerky, životním smyslem i náplní pro něho byla filatelie. Takto se vyjádřil také v dokumentu pro Českou televizi: „...*když jsem měl určitou známost, velice seriózní, tak nebylo vítáno, abych věnoval více času tomuto koníčku. To byla taková překážka, která mně zabránila v tom, abych se oženil.*“⁷⁶ Sice Lumír nikdy nezaložil rodinu, nicméně neustálým úsilím a pracovitostí po sobě zanechal značné dědictví ať už z hlediska uložených filatelistických exponátů, množství pořádaných výstav, nebo například sepsaných článků a publikací.

2.3 CESTOVATELSKÁ ETAPA

Jednou ze zálib, kterou měla společnou celá rodina Brendlových, bylo cestování. Lumír často podnikal cesty po Čechách i zahraničí právě s rodinou, především se sestrou Světlou, na mnoho míst se společně podívali ale také díky filatelii. Cestování jde ruku v ruce s cizími jazyky, jež rovněž vzbudily zájem jak u Světlý, tak Lumíra. Mnohdy si proto pouštěli

---

⁷³ TŘEŠTÍK, Michael. ed. *Kdo je kdo = Who is who: osobnosti české současnosti: 5000 životopisů*. Praha: Agentura Kdo je kdo, 2002. ISBN 80-902586-7-0, s. 57.

⁷⁴ Tamtéž, s. 57.

⁷⁵ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 20. 4. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

⁷⁶ Předseda Českého svazu filatelistů Lumír Brendl. In: *Barvy života* [televizní pořad]. ČT2, 2. 12. 2011. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1095889602-barvy-zivota/211562221200033/cast/180752/>

například Hlas Ameriky, jehož posloucháním se s pomocí lekcí Special English snažil Lumír naučit anglicky. K tomu mu pomáhal též americký přítel na dopisování, který mu poskytl k dispozici třeba americké časopisy a s nímž si vyměňoval i známky. Kromě toho se snažil pravidelně naladit rozhlasovou organizaci Svobodná Evropa, a to v polštině, jelikož v češtině byla často rušena, takto se tedy naučil částečně i polsky. Posloucháním oper na italské rozhlasové stanici si pak osvojil ještě základy jazyka italského.⁷⁷

Zpočátku Lumír poznával krásy Čech, Moravy a Slovenska. Cestovat po světě skutečně ve velkém začal až po listopadu 1989. Před pádem komunismu se mu však i tak podařilo vycestovat za hranice. V šedesátých letech se podíval se Světlou i maminkou Otilií do Rumunska, Bulharska, Maďarska nebo Anglie a Irska. Mimoto se vydal za svými filatelistickými přáteli do Polska a Francie.⁷⁸ Těsně před politickými změnami v roce 1989 poznal i Spojené státy americké, kde strávil se Světlou celkem tři týdny, během nichž prozkoumali zejména východ a sever země. Nejprve pobývali na Manhattanu v New Yorku, odkud pokračovali do Filadelfie, Washingtonu, D.C. a Ohia, zde se nějakou dobu zdrželi na návštěvě u známých původem z Čech. V programu měli naplánovanou ještě návštěvu Chicaga a New Orléans a nakonec pak Kanady, kam se vypravili za Lumírovým přítelem z rakovnického gymnázia. Do Spojených států amerických se sourozenci Brendlovi vrátili ještě dvakrát. Další cestu uskutečnili v roce 1997, jen se tentokrát zaměřili na státy jižní a západní části světadílu. Taktéž v tomto případě využili výlet do Ameriky pro setkání s přáteli z filatelistického prostředí. Třetí výprava byla skutečně pracovní, proběhla prostřednictvím filatelistické výstavy WASHINGTON 2006.⁷⁹

V souvislosti s filatelií navštívil L. Brendl doopravdy enormní množství různých zemí a do konce svého života vstoupil, s výjimkou Antarktidy, na každý kontinent. Do roku 2000 v pozici vystavovatele nebo hodnotitele zavítal do Itálie, Polska, Nizozemí, Izraele, Maďarska, Norska, Jihoafrické republiky, Francie, Německa, Rakouska a Španělska.⁸⁰ Světla Brendlová ráda vzpomíná například na výpravu do Izraele, kam Lumíra pozval v roce 1995 předseda Izraelské filatelistické federace Eliyah Weber na výstavu JERUSALEM 3000. Jeruzalémský pobyt probíhal pro nábožensky založené Brendlovy příznivě

---

⁷⁷ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 25. 7. 2022, záznam v archivu Anny Krauzové.

⁷⁸ BRENDLOVÁ, Světla. *Mámou na tisíc procent*, s. 23-24 (strojopis).

⁷⁹ BRENDLOVÁ, Světla. *Letem světem s Lumírem*, s. 7-14 (strojopis).

⁸⁰ JINDRA, Zdeněk – PETŘÍK, Jaromír. Rozhovor s Lumírem Brendlem – dlouholetým předsedou SČF. In: *infofila.cz* [online]. 9. 8. 2011 [cit. 15. 5. 2023]. Dostupné z: [https://www.infofila.cz/rozhovory-s%C2lumirem-brendlem-dlouholetym-predsedom-r-2-c-4069](https://www.infofila.cz/rozhovory/s%C2lumirem-brendlem-dlouholetym-predsedom-r-2-c-4069)

v nejkrásnějším období roku, tedy ve vánočním čase. Na Štědrý den Světlu a Lumíra čekala půlnoční mše v betlémském chrámu Narození Páně. Přestože ji narušili rozhýření Palestinci, kteří zrovna ten rok získali Betlém pod svou správu, byl celý výlet pro oba nezapomenutelný.⁸¹ Během adventu se jim podařilo spatřit několik významných posvátných míst, třeba biblickou horu Sion a hrobku krále Davida, kde si musel Lumír povinně pokrýt hlavu připravenou jarmulkou, nebo dále prostory konání poslední večeře Páně či Getsemanskou zahradu.⁸²

Po roce 2000, od kterého Lumír zastával funkci jednoho z ředitelů Mezinárodní filatelistické federace, následovaly výstavy v Austrálii a Asii, v níž byli se Světlou v letech 2002 až 2004 celkem třikrát, a to v Jižní Koreji, Thajsku a Singapuru. Za zmínku stojí rovněž další místa, kupříkladu Španělsko, Polsko, kde Lumír aktivně podporoval Svaz polských filatelistů, Dánsko, Kypr, kam jel v roce 2002 jako národní komisař Svazu českých filatelistů, a Portugalsko. Díky filatelii se poprvé Brendlovi podívali také do Ruska, kde byla organizována výstava PETROHRAD 2007. V uvedeném výčtu nesmí chybět ani maďarský Bukurešť a s ním spojená světová výstava EFIRO 2008, která zastává v Lumírově kariéře významný post, jelikož zde byl vyznamenán za celkovou službu filatelii.⁸³ Rok 2009 se nesl v duchu pěti výstav, jejímiž hostiteli byly německý Weiden a Essen, maďarský Visegrád, chorvatský Záhřeb a italský Řím. Ve zmíněném Maďarsku proběhla z Brendlovy iniciativy schůze čtyř zemí – Česka, Slovenska, Maďarska a Polska – jež měla potvrdit úzkou spolupráci těchto zemí. Po roce 2010 pak jezdili Brendlovi často soukromě se svými známými do Německa a Chorvatska.⁸⁴

Cestovatelská etapa Lumírova života byla skutečně rozmanitá, poznal řadu míst a kultur, nabyt nové kontakty i zážitky, do mnoha zemí se v průběhu let několikrát vrátil. Nevýhodou těchto pracovních filatelistických cest však bylo, že musel určitou část pobytu trávit na výstavách, nikoliv prohlídkou měst a návštěvou společenských akcí, což však pro něho jakožto milovníka filatelie a zájemce o vystavované exponáty nebyl takový

---

⁸¹ BRENDLOVÁ, Světla. *Letem světem s Lumírem*, s. 2-6 (strojopis).

⁸² BRENDL, Lumír. *O jednom dni v Jeruzalému*, s. 1-2 (strojopis).

⁸³ JINDRA, Zdeněk – PETŘÍK, Jaromír. Rozhovor s Lumírem Brendlem – dlouholetým předsedou SČF. In: *infofila.cz* [online]. 9. 8. 2011 [cit. 15. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/rozhovors%C2lumirem-brendlem-dlouholetym-predsedom-r-2-c-4069>

⁸⁴ BRENDLOVÁ, Světla. *Letem světem s Lumírem*, s. 27-28 (strojopis).

problém. Pověštinou ho navíc doprovázela sestra Světla, která zastávala tyto činnosti i za Lumíra.⁸⁵

2.4 LUMÍR BRENDL OČIMA PLAS

Plasy, město ležící severně od Plzně s centrem v bývalém cisterciáckém Klášteře Plasy, v současnosti vyhlášené Národní kulturní památce, už několikrát ve spojitosti s osobnostmi Světly a Lumíra Brendlových zazněly. Ti v Plasích bydleli od konce druhé světové války, v podstatě zde vyrostli a i když pak trávili většinu času v Plzni, do Plas se vždy vraceli. Stali se tak jejich řádnými občany, na které místní doteď vzpomínají s radostí. Koneckonců S. Brendlová v Plasích žije částečně dodnes.

Angažování Lumíra Brendla v plaském dění má dlouho historii, již jako student kupříkladu vedl v Plasích kroužek určený pro mladé filatelisty, nadšené poštovními známkami tak, jak byl od mala on sám. V průběhu let se nemálo rovněž podílel na propagaci Plas a celkově severního Plzeňska, čehož se mu podařilo docílit třeba různými příspěvky v periodikách. Nejen to oceňuje také bývalý plaský starosta Mgr. Miloslav Hurt, podle něhož *„Lumír dokázal do Plas dostat vynikající filatelisty, zprostředkoval projekt Plasy cisterciácké⁸⁶ v roce 2012, který byl spojen s historií a velkou filatelistickou výstavou. Taky sehrál důležitou roli ve Staré cestě⁸⁷, což je nezávislý spolek, který se snaží informovat o kultuře. Lumír byl vynikající předseda svazu a jeho sbírky patřily opravdu mezi světové exponáty. Byl to velice seriózní a inteligentní člověk, moc rád na něj vzpomínám.⁸⁸ Miloslav Hurt si Lumíra Brendla i jeho sestry nesmírně vážil a byl to právě on, kdo oba navrhl na cenu Osobnost města Plasy. Ocenění jim dokonce předal ještě ve funkci starosty společně s Vladimírem Dlouhým, poslancem Sněmovny Parlamentu České republiky, a Petrem Jiráskem, vedoucím odboru památkové péče. Slavnostní akt proběhl 9. června 2007 v plaském kostele Nanebevzetí Panny Marie.⁸⁹*

S hlubokým respektem vzpomíná na Brendla taktéž Mgr. Pavel Duchoň, kastelán Klášteře Plasy, jenž se s ním sešel při organizaci několika výstav. Spolupráci s Lumírem považoval za *„příjemnou, užitečnou, hrozně krátkou a rychlou, ale v dobrém smyslu, jako*

---

⁸⁵ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 27. 4. 2022, záznam v archivu Anny Krauzové.

⁸⁶ Výstava filatelistické sbírky zobrazující cisterciácký řád.

⁸⁷ Občanské sdružení vzniklé v roce 2008 a popularizující severní Plzeňsko prostřednictvím lokálního časopisu.

⁸⁸ Rozhovor s Mgr. Miloslavem Hurtem, bývalým starostou Plas, ze dne 14. 6. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

⁸⁹ SEBRÁNKOVÁ, Eva. Osobnost roku 2007. *Plaský zpravodaj*. Plasy: Město Plasy, 1. 8. 2007, roč. XVII., č. 3, s. 13.

když čas s druhým člověkem uteče, hovor není zároveň jen tlacháním o ničem. Lumír Brendl byl taky strašně obětavý, dokázal dobře jednat a hlavně jednat s lidmi různých sociálních skupin. Prostě to byl hrozně příjemný a noblesní člověk“⁹⁰ Pavel Duchoň shrnul svůj dojem z Lumíra ještě těmito slovy: „*Pro mě je vždycky osobní vzpomínka z jednání s lidmi, zůstává mi určitý pocit. A u Lumíra jsem měl pocit, že jsem jednal s velkým člověkem – velkým vnitřně.*“⁹¹

Lumír Brendl svým vystupováním i pracovním odhodláním inspiroval řadu lidí. Jedním z nich je plaský občan Miloš Hezký, starosta Sboru dobrovolných hasičů Plasy, který se s Lumírem přátelil dlouhá léta. K jeho osobě se vyjádřil takto: „*Na Lumíra vzpomínám velmi dobře, byl jsem s ním rád a hodně jsem se od něj naučil. Bohužel mi uteklo, když na tom byl špatně a když jsem se s ním mohl potkat, abych se s ním přímo rozloučil, to mně nevyšlo.*“⁹² Mezi další patří například PhDr. Radovan Lovčí, jenž se blíže zaobíral biografií Brendla, výsledkem jsou články ve Vlastivědném sborníku a Plaském zpravodaji opřené o konzultace se Světlou Brendlovou. V jednom z uvedených periodik Radovan Lovčí přímo napsal: „*V osobě Lumíra Brendla neodešel jenom kvalitní odborník ve svém oboru a v rámci filatelie republikově a celosvětově známá osobnost, nýbrž i dobrý, srdečný a přející člověk, jenž kolem sebe vždy šířil pozitivní energii i smysl pro fair-play.*“⁹³

Výše zmíněný plaský klášter, jehož součástí je kostel Nanebevzetí Panny Marie, souvisí určitým způsobem také s Lumírovým působením pro Plasy a zdejší občany. Od roku 1999 se totiž věnoval záchraně tehdy chátrajících barokních varhan, které jsou unikátním komponentem kostela. Tento hudební nástroj se podařilo zrekonstruovat díky finanční podpoře zahraničního sponzora. Oním sponzorem se stal Kurt Kimmel-Lampart, Lumírovův filatelistický přítel, poštovní historik, ale rovněž bankéř ze Švýcarska. Poté, co mu při návštěvě Plas Lumír ukázal klášter a celý areál včetně již nehrajících varhan, rozhodl se Kimmel-Lampart prostřednictvím Mezinárodní nadace pro hudbu a umění přispět k obnově klášterního komplexu.⁹⁴ Kromě toho ovšem Lumír ještě inicioval vydání příležitostné poštovní známky, na níž byly barokní varhany vyobrazeny, společně s razítkem

---

⁹⁰ Rozhovor s Mgr. Pavlem Duchoněm, kastelánem Kláštera Plasy, ze dne 14. 6. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

⁹¹ Tamtéž.

⁹² Rozhovor s Milošem Hezkým, plaským občanem, ze dne 14. 6. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

⁹³ LOVČÍ, Radovan. Ing. Lumír Brendl (1935-2020). *Vlastivědný sborník – čtvrtletník pro regionální dějiny severního Plzeňska*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, 2020, roč. XXX., č. 4, s. 14-15.

⁹⁴ NEWSPHILA z.s. *Lumír Brendl (1935-2020) – vzpomínka na bývalého předsedu SČF* [záznam rozhovoru]. Hovoří Jiří NEUMANN se Světlou BRENDLOVOU. 2. 9. 2021. Dostupné též z: <https://newsphila.blogspot.com/2021/09/cesko-lumir-brendl-1935-2020-vzpominka.html>

a obálkou prvního dne vydání. Dne 18. září 2011 se uskutečnil varhanní koncert a křest známky, na akci mimo jiné promluvil i Brendl.⁹⁵ Podíl na záchraně plaských varhan mu bude už navždy právem přičítán, i proto se k uctění jeho památky konal 2. října 2020 v kostele Nanebevzetí Panny Marie v rámci prvního ročníku Plaského varhanního podzimu vzpomínkový koncert.⁹⁶

2.4.1 PLASY OČIMA LUMÍRA BRENDLA

Lumír Brendl si Plasy velice oblíbil a rychle se s nimi i s místními sžil. Nelze se tedy divit tomu, že vždy rád jezdil z Plzně zpět do Plas a s radostí se vracel do domu, který společně se sestrou zdědil po svých prarodičích. Proto se k Plasům hrdě hlásil a výrazně se podílel na jejich věhlasu i na celkovém zvelebení města.

O Lumírově pozitivním vztahu k Plasům vypovídá nejen nespočet pořádaných výstav a účast na všelijakých akcích, nýbrž také publikační činnost. Kromě odborných článků je spoluautorem publikace *Plasy pohledem filatelie*. Tato vcelku útlá kniha vyšla pod Brendlovým vedením kolektivem autorů v roce 2007 Městem Plasy s finanční podporou Plzeňského kraje. Dílo popisuje obec Plasy na historickém pozadí, líčí její počátky sahající do čtyřicátých let 12. století, kdy skupina nově příchozích cisterciáckých mnichů vytvořila v údolí řeky Střely základy budoucího kláštera. Vystihnuty jsou zde zásadní mezníky vývoje, a to včetně nejslavnějších dob na jedné straně i chvíl hlubokého úpadku na straně druhé. Ten zaznamenaly Plasy v době husitských válek, které byly pro plaský klášter zničující. Mimořádný rozvoj pak zažily poté, co panství zakoupil v roce 1826 rakouský kancléř kníže Klement Václav Lothar Metternich. Metternichovská éra s sebou přinesla rozmach z hlediska stavebního, kulturního, společenského i politického.⁹⁷ Do knihy jsou taktéž zakomponovány části vyprávějící o malířské rodině Strettiů, zejména jejich dvou členech, jimiž jsou Viktor a jeho synovec Mario Stretti, rodáci z Plas. O nich se Brendl zmiňuje již v úvodu, píše, že „*Plasy mají to štěstí, že naší republice a poště daly dva skvělé výtvarníky – navrhovatele československých poštovních známek. Viktor Stretti je autorem návrhů dvou československých známek. Mario Stretti navrhl více než 30 československých známek. Některé z nich patří k nejkrásnějším u nás i ve světě.*“⁹⁸

---

⁹⁵ NEUMANN, Jiří. (Plasy) – Pozvánka na křest známky. In: *newsphila.blogspot.com* [online]. 16. 9. 2011 [cit. 14. 5. 2023]. Dostupné z: <http://newsphila.blogspot.com/2011/09/>

⁹⁶ Rodinný archiv Brendlů, pozvání na první ročník Plaského varhanního podzimu ve dnech 5. 9. – 23. 10. 2021.

⁹⁷ BRENDL, Lumír a kol. *Plasy pohledem filatelie*. Plasy: Město Plasy, 2007. Tilia Plassensis; sv. 2. ISBN 978-80-254-7117-3, s. 5-6.

⁹⁸ Tamtéž, s. 4.

Publikace je nabitá obrazovým materiálem, který čtenářům zprostředkovává kromě jiného samozřejmě pohled na jednotlivé poštovní známky, dopisnice, pohlednice, razítka či nejrůznější obálky a dopisy. Čtenář má tak možnost si prohlédnout a následně sám zhodnotit rozebíranou známkovou tvorbu Maria Strettiho, inspirovanou zejména sportovní tematikou, a Viktora Strettiho, čerpajícího například i u svých maleb a grafík ve velké míře z pražských motivů. V knize nechybí ani ukázky pohlednic zachycujících samotné Plasy, jedna pocházející z počátku minulého století zdobí hned první stranu, jiná, jež vznikla k příležitosti 155. výročí otevření pošty v Plasích 15. srpna 1848, celé dílo uzavírá.⁹⁹

Plasy zauímají mezi západočeskými městy čestné místo, a to tedy i z hlediska filatelistického, čehož si byl Brendl vědom. Význam Plas se snažil alespoň lehce podkrýt právě ve zmíněné publikaci, v níž napsal třeba i toto: „*Plasy a „Plasy pohledem filatelie“ patří do historického kontextu. I jejich dějiny a osobnosti zachycují nejrůznější písemnosti poštovního původu, známkové i neznámkové, tvořící podstatu filatelie.*“¹⁰⁰

---

⁹⁹ BRENDL, Lumír a kol. *Plasy pohledem filatelie*. Plasy: Město Plasy, 2007. Tilia Plassensis; sv. 2. ISBN 978-80-254-7117-3, s. 2, 22-25.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 3.

3 FILATELISTA LUMÍR BRENDL

Lumír Brendl se téměř celý svůj život zabýval filatelií, která se stala nejprve jeho koníčkem a následně odbornou aktivitou, jež ho zaměstnávala na celé dny, ale zároveň výrazně naplňovala a obohacovala. Poštovní známky pro něho měly totiž mnohonásobně hlubší smysl, pohlížel na ně jako na malá estetická díla, jejichž uměleckou hodnotu dokázal patřičně ocenit. K významu známek se ostatně sám vyjádřil takto: „*Poštovní známka je nejen státní ceninou. Ve sbírce se stává i malou obrazovou galerií, kterou můžeme prohlížet a obdivovat v klidu domova. Poštovní známka a filatelie nám všem přinášejí nejen výtvarnou krásu, ale i kulturní zážitek, který často vypráví i o dějinách města a naší vlasti. Známkou je prostě součástí historie, národní kultury a života společnosti.*“¹⁰¹

3.1 CESTA K FILATELIÍ

Filatelistické počátky L. Brendla sahají již dávno do jeho dětských let, když ho jakožto osmiletého školáka zaujala jedna z výkladních skříní plzeňského filatelistického obchodu. Vystavené poštovní známky ho fascinovaly natolik, že se od výlohy nemohl jednoduše odtrhnout. Jelikož se maminka Otilie snažila své děti podporovat v jejich zájmech, rozhodla se s Lumírem obchod navštívit. Jak však S. Brendlová vzpomíná, možná jistou roli sehrálo i to, že měl Lumír zrovna v tu chvíli za sebou vcelku náročný stomatologický zákrok, jehož svědkem byla právě i zděšená Otilie. Po cestě z ordinace pak vyčerpaný Lumír objevil na plzeňském náměstí zmíněnou prodejnu poštovních známek. „*Takže pro Lumíra to byla taková náplast na bolest, kterou si ale našel sám. Takový byl vlastně začátek, rozhodně to nebylo nic tuctového.*“¹⁰² Pan prodavač – filatelista mu tehdy nabídl obálku s poštovními známkami, které byly už použité, leč šetrně odlepené nad párou. Tímto způsobem získávali začínající mladí filatelisté známky, jež jim byly prodávány za korunu. Lumír nebyl výjimkou a i on sběratelství započal touto formou. Filatelie ho okamžitě nadchla, a tak se v ní začal sám vzdělávat a získávat vědomosti i zkušenosti. Postupem času rozšiřoval svou filatelistickou kolekci a vlastnil i velký zásobník, do kterého ukládal jednotlivé kousky. Stával se tedy skutečným sběratelem.¹⁰³

---

¹⁰¹ BRENDL, Lumír a kol. *Plasy pohledem filatelie*. Plasy: Město Plasy, 2007. Tilia Plassensis; sv. 2. ISBN 978-80-254-7117-3, s. 4.

¹⁰² NEWSPHILA z.s. *Lumír Brendl (1935-2020) – vzpomínka na bývalého předsedu SČF* [záznam rozhovoru]. Hovoří Jiří NEUMANN se Světlou BRENDLOVOU. 2. 9. 2021. Dostupné též z: <https://newspbila.blogspot.com/2021/09/cesko-lumir-brendl-1935-2020-vzpominka.html>

¹⁰³ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 25. 7. 2022, záznam v archivu Anny Krauzové.

Známky shromažďoval také Lumírův otec Bohuslav, podle příslušných zemí je řadil a lepil do sešitů, jež si Lumír pak častokrát prohlížel. Do rukou se mu tudíž dostaly vícebarevné známky různých exotických míst, což zároveň posilovalo i jeho touhu poznávat cizí kraje.¹⁰⁴ „Když jsem viděl, jak tam cválá velbloud na známce ze Súdánu nebo tygr na Vás hledí na známce Belgického Konga, to bylo takovým impulsem, abych se začal zabývat poštovními známkami.“¹⁰⁵ přiznal Lumír v pořadu České televize. Celkově k nejzajímavějším podle něho patřily z hlediska motivů britské a portugalské koloniální známky. Přední pozice v jeho sbírce však zaujímaly nejprve země Velká Británie, Itálie, Spojené státy americké a Spolková republika Německo. Prostor získávalo v Lumírově zásobníku ale i Československo, jehož tehdejší pojetí bylo spíše poštovně historické. Jednu sérii československých známek dokonce začal v roce 1947 odbírat.¹⁰⁶

Ještě v době studentských let v roce 1953 vstoupil Brendl do filatelistického kroužku při Závodním klubu Revolučního odborového hnutí Velo Stadion v Rakovníku. V roce 1961 se pak stal členem Svazu československých filatelistů, a to konkrétně plzeňského filatelistického klubu. Tímto krokem zahájil novou, a sice odbornější kapitolu svého působení ve filatelii.¹⁰⁷

3.2 SPOLUPRÁCE S FILATELISTICKÝMI ORGANIZACEMI

Brendlovo jméno je spojeno s několika významnými organizacemi sdružujícími filatelisty a na filatelii se zaměřujícími. První z nich je výše zmíněný *Svaz československých filatelistů (SČSF)*, v němž měl od roku 1961 na starosti postupem času plnění všelijakých povinností. Během svého členství zde se nicméně hodně soustředil na rozkvět činnosti mládežnické filatelie. V dubnu roku 1966 byl jmenován krajským metodikem Krajské komise mládeže Krajského výboru Svazu českých filatelistů. Funkce aktivisty-krajského metodika byla vyhlášena v témže roce na základě jednání Lumíra a tehdejšího předsedy komise mládeže SČSF Antonína Oktábce na celostátním semináři o námětové filatelii v Choceradech u Prahy. Pozice metodika s sebou přinášela řadu úkolů, které zahrnovaly též vytváření

---

¹⁰⁴ JINDRA, Zdeněk – PETŘÍK, Jaromír. Rozhovor s Lumírem Brendlem – dlouholetým předsedou SČF. In: *infofila.cz* [online]. 9. 8. 2011 [cit. 15. 5. 2023]. Dostupné z: [https://www.infofila.cz/rozhovory-s%20lumirem-brendlem-dlouholetym-predsedom-r-2-c-4069](https://www.infofila.cz/rozhovory/s%20lumirem-brendlem-dlouholetym-predsedom-r-2-c-4069)

¹⁰⁵ Předseda Českého svazu filatelistů Lumír Brendl. In: *Barvy života* [televizní pořad]. ČT2, 2. 12. 2011. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1095889602-barvy-zivota/211562221200033/cast/180752/>

¹⁰⁶ JINDRA, Zdeněk – PETŘÍK, Jaromír. Rozhovor s Lumírem Brendlem – dlouholetým předsedou SČF. In: *infofila.cz* [online]. 9. 8. 2011 [cit. 15. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/rozhovory-s%20lumirem-brendlem-dlouholetym-predsedom-r-2-c-4069>

¹⁰⁷ LOVČÍ, Radovan. Vzpomínka na Lumíra Brendla. *Plaský zpravodaj*. Plasy: Město Plasy, 2021, roč. XXXI., č. 2, s. 22.

podmínek pro ustavení nových mládežnických filatelistických klubů. V květnu roku 1966 byl pak Lumír pověřen metodickým vedením těchto kroužků a jejich rozvojem v Západočeském kraji. Mezi nimi zastával významné místo i Klub mladých filatelistů č. 53-168 při Základní devítileté škole v Plasích, který zde Lumír založil a řídil od školního roku 1966. Pod jeho vedením dosáhl klub značné aktivity i velkých úspěchů, na výstavě poštovních známek PLZEŇ 67 dokonce představil svou kolektivní sbírku *O čem nám vypráví poštovní známky*. Od roku 1971 stál v čele Západočeské Krajské komise mládeže coby první předseda a to až do roku 1976, kdy ve funkci skončil, a uvolnil ji tak ve prospěch Jaromíra Jeřábka ze Sokolova.¹⁰⁸

Významným přínosem a silnou podporou pro českou organizovanou filatelii byl Brendl v době, kdy se SČSF rozpadal na dva svazy, na Zváz slovenských filatelistov (ZSF) a národní *Svaz českých filatelistů (SČF)*. Když SČF zasáhlo toto nepříliš stabilní období, přispěl výrazně k opětovnému ustálení situace ve svazu.¹⁰⁹ Několikaleté úsilí mu nakonec v roce 1995 vyneslo uznání v podobě předsednického postu, do něhož byl dosazen po volbě celorepublikové valné hromady, jejíž sjezd proběhl v Brně 16. prosince 1995. Z filatelistických klubů a odborných společností SČF dorazilo celkem 144 zástupců s právem odevzdat hlasovací lístek. L. Brendl byl mimo jiné vybrán ještě jako další příslušník předsednictva, jehož počet členů se z popudu jednání valné hromady navýšil o tři na celkových třicet pět.¹¹⁰ Hlavou SČF zůstával Brendl dlouhá léta po opakovaném znovuzvolení až do roku 2011, kdy se rozhodl za nepříjemných okolností rezignovat.¹¹¹

Odborný a profesionální nárůst společně s širokou znalostí cizích jazyků poskytly Brendlovi širší pole působnosti. Postupně se mu tak otevřel svět filatelie i na mezinárodní úrovni a podařilo se mu proniknout z domácích organizací taktéž do některých celosvětových, kupříkladu se zapojil do *Evropské filatelistické akademie – AEP*, *Evropské federace filatelistických svazů – FEPA* či *Mezinárodního svazu filatelistických novinářů – AIJP*.¹¹² Po splnění nutných zkoušek, na něž se musel řádně připravit, získal oprávnění posuzovat jednotlivé exponáty na filatelistických výstavách. Jakožto juryman¹¹³

---

¹⁰⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Svaz československých filatelistů – krajský výbor Západočeského kraje, kart. 2, kronika KKM 1966-1976.

¹⁰⁹ SEDLÁK, Jiří. Vzpomínka na Ing. Lumíra Brendla. *Zpravodaj Společnosti sběratelů československých známek SČF* 4/2020. 2021, roč. 47, č. 163, s. 4.

¹¹⁰ MALEČEK, Jaroslav. I. valná hromada Svazu českých filatelistů. *Merkur Revue – Odborný časopis pro filatelii, numismatiku a bankofiliu*. Brno: Merkur-revue, 1996, č. 1, s. 1.

¹¹¹ Klub filatelistů 00-15 Praha. Odešel Ing. Lumír Brendl. In: *kf0015.cz* [online]. 11. 10. 2020 [cit. 17. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.kf0015.cz/odesel-ing-lumir-brendl/>

¹¹² BRENDLOVÁ, Světlá. *Letem světem s Lumírem*, s. 15 (strojopis).

¹¹³ Juryman=porotce.

v hodnotitelských týmech se tak zúčastnil mnoha výstav nejprve v rámci Československa, následně Evropy, a poté dokonce rovněž celého světa pod patronátem *Mezinárodní filatelistické federace – FIP*. Vrcholu dosáhl v roce 2000, kdy byl vyhlášen ředitelem zmíněného sdružení FIP. Touto funkcí byl pověřen po dobu osmi let, tedy až do roku 2008.¹¹⁴ Druhé zvolení proběhlo v roce 2004, první v době konání výstavy ESPAÑA 2000 a kongresu federace v Madridu. O tom, že byl tento okamžik pro Lumíra radostný, svědčí reakce jeho sestry Světlý, jež na oznámení rozhodnutí vzpomíná takto: „*Na Lumírovův šťastný výraz při ohlašování výsledků volby nikdy nezapomenu. Nadšení byli i jeho evropští kolegové a přátelé.*“¹¹⁵ Ze své pozice dokázal během let prosadit pro filatelii podstatné změny, z jeho iniciativy byla zavedena nová pravidla týkající se pořádání filatelistických výstav a soutěží. Za přínosný lze pak označit především jeho příspěvek k novým soutěžním třídám a k posuzování třídy jedno-rámových exponátů, otevřené třídy, třídy pohlednic a maximafilie.¹¹⁶

Definitivní konec aktivní filatelie v životě Lumíra Brendla, pro nějž představovaly známky a vše s nimi spojené největší smysl života, znamenala prodělaná těžká cévní mozková příhoda v roce 2013, po které už se k filatelii nemohl nikdy vrátit.¹¹⁷

3.2.1 ÚSKALÍ BRENDLOVA PŮSOBENÍ VE FILATELI

Padesát osm let prožitých v SČF nepřineslo Lumíru Brendlovi vždy jen příjemné chvíle, obzvláště poslední roky doprovázely jisté potíže vycházející z neshod také ohledně padělání poštovních známek. Právě podvrhy známek se vyskytovaly stále častěji a stávaly se skutečným problémem, který uvrhl filatelistická hnutí spolu s SČF, povinným chránit své sběratele před podobnými podvody, do špatného světla. Pokles důvěryhodnosti i možné hodnoty sbírek představoval hrozbu pro celý obor filatelie, na úkor něhož bohatli prodejci falzifikátů nikoliv pouze jednotlivci, ba dokonce řízené skupiny podvodníků.¹¹⁸ V tomto případě zastával Brendl jasně negativní stanovisko vůči padělatelům, odkazoval se na etické a morální principy. Stejným způsobem přistupoval rovněž k problematice odcizování a možného zneužívání znaleckých značek, potřebných pro potvrzení pravosti známek, již

---

¹¹⁴ VANÍČEK, Vít. Filatelistický slavní. *Informace SČF*. 2020, č. 4, s. 8.

¹¹⁵ BRENDLOVÁ, Světlá. *Letem světem s Lumírem*, s. 21 (strojopis).

¹¹⁶ FEPA. Lumir Brendl has passed away. In: *fepanews.cz* [online]. 14. 10. 2020 [cit. 17. 5. 2023]. Dostupné z: <https://fepanews.com/lumir-brendl-has-passed-away/>

¹¹⁷ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 20. 4. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

¹¹⁸ Infofila. Padělky poštovních známek – nutnost nestrkat hlavu do písku. In: *infofila.cz* [online]. 13. 4. 2023 [cit. 17. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/padelky-postovnich-znamek-nutnost-nestrkat-hlavu-d-r-2-c-6606>

nežijících znalců, a podobně tak i k zneuctění osoby Jana Karáska, znalce obviněného bez jakéhokoliv právního podkladu z pochybení při zkoušení známek.¹¹⁹ S výraznou a velmi diskutovanou padělatelskou aférou z roku 2003, kterou musela tehdejší česká filatelistická společnost řešit, je spojen sběratel a držitel hodnotných exemplářů Ludvík Pytlíček. Ten měl údajně vědomě prodávat falšované známky, v soudním procesu se však obvinění neprokázalo. Nicméně i tak přetrvalo značně rozpolcené nahlížení na Pytlíčka ve světě filatelistů.¹²⁰

Na pozadí též tohoto dění postupně vygradoval dlouhodobý konflikt, uprostřed kterého se ocitl Lumír Brendl s předsedou Komise znalců SČF Františkem Benešem. Ve sledu událostí, během nichž byl nakonec Lumír označen za agenta Státní bezpečnosti, se filatelistická obec a vnímání slavného filatelisty a ředitele SČF rozdělily na dva protichůdné póly. Své tvrzení a úhel pohledu vysvětluje Beneš v článku z roku 2021 *Lumír Brendl – 10 let od jeho rezignace na funkci předsedy SČF*. V příspěvku se vrací do roku 2005, kdy znalec Pavel Pittermann opakovaně poukázal na takzvané Cibulkovy seznamy, údajné soupisy Státní bezpečnosti, a na zmínku Brendlova jména v nich. Proti tomuto nařčení se Lumír tehdy ohradil vlastnoručně sepsaným čestným prohlášením. Po uplynutí tří let se do celé záležitosti však vmísila i zmíněná kauza s Pytlíčkem a jeho padělkou, v souvislosti s níž se objevilo několik stížností zahraničních vystavovatelů. Proto Lumír jakožto ředitel FIP rozhodl o nezařazení Pytlíčkových exponátů do výstavy PRAGA 2008 uspořádané toho roku, aby tak předešel případnému poškození jména filatelistické instituce stejně jako výstavy. Svůj striktní verdikt ovšem nakonec přehodnotil, což Beneš ve svém příspěvku zdůvodňuje možným nátlakem ze strany Pytlíčka, který podle Benešových domněnek měl na L. Brendla tenkrát odhalit kompromitující materiál, a to pravděpodobně v podobě záznamu o spolupráci se Státní bezpečností.¹²¹

Dne 4. prosince 2010 se v Praze v Domě odborových svazů, dnešním Domě Radost, sjela v pořadí čtvrtá valná hromada, jejíž volbou se odsouhlasil na příštích pět let opět L. Brendl jako předseda SČF.¹²² Nezabránil tomu ani fakt, že ještě před konáním valné

---

¹¹⁹ JINDRA, Zdeněk – PETŘÍK, Jaromír. Rozhovor s Lumírem Brendlem – dlouholetým předsedou SČF. In: *infofila.cz* [online]. 9. 8. 2011 [cit. 15. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/rozhovor-s%20lumirem-brendlem-dlouholetym-predsedom-r-2-c-4069>

¹²⁰ NĚMEC, Jan. Milion za centimetr čtvereční. In: *lidovky.cz* [online]. 4. 9. 2010 [cit. 17. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/milion-za-centimetr-ctverecni.A100904_000052_In_noviny_sko

¹²¹ BENEŠ, František. Lumír Brendl – 10 let od jeho rezignace na funkci předsedy SČF. *Filatelie*. 2021, č. 7, s. 31.

¹²² ŠOLC, Josef. 4. Valná hromada SČF. In: *expo-net.blogspot.com* [online]. 30. 12. 2010 [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: <http://expo-net.blogspot.com/2010/12/4-valna-hromada-scf.html>

hromady publikoval František Beneš v časopisu *Filatelie* 11/2010 otevřený dopis, v němž mimo jiné doporučil za kandidáta Waltera Müllera. Benešovo vystupování proti Brendlovi pokračovalo, jak sám Brendl uvedl v textu k rezignaci v příštím roce, dalšími otevřenými dopisy a zejména e-mailem rozeslaným den před zasedáním předsednictva SČF 10. dubna 2011 jeho členům.¹²³ František Beneš dle svého článku zveřejněného v roce 2021 kontaktoval samotného Lumíra již v březnu 2011 s tím, že se mu do rukou dostaly dokumenty o jeho působení coby agent uložené v Ústavu pro studium totalitních režimů, Archivu bezpečnostních složek. Beneš dále uvádí, že „ze spisu vyplývá, že StB Brendla pro spolupráci získala už v polovině šedesátých let...a aktivní byl ještě v létě 1989.“¹²⁴ K osobě L. Brendla jsou v Archivu bezpečnostních složek skutečně vedeny záznamy, existují rovněž internetové stránky, na nichž jsou volně dostupné jmenné evidence, ve kterých lze Brendla vyhledat na základě jména a data narození pod krycím jménem Eda a Pavel společně s typem kooperace jako tajný spolupracovník, agent zaregistrovaný na třetím odboru prvního oddělení Státní bezpečnosti Plzeň.¹²⁵ Mezi archivními materiály se však nachází rovněž zápis o nedochovaném svazku zaregistrovaném ve fondu Krajské správy SNB Plzeň, který byl ukončen z důvodu neuskutečněního vázání, tedy odmítnutí spolupráce, a podle razítka nakonec skartován. Na základě šetření v evidencích Archivu bezpečnostních složek bylo zjištěno také, že L. Brendl byl osobou prověřovanou/určenou ke styku se státním tajemstvím č. 841/88 Správy Státní bezpečnosti Plzeň. Prověřování se týkalo tehdy širokého okruhu lidí, kteří se v rámci zaměstnání dostávali do styku se státním tajemstvím, jednalo se například o zaměstnance ministerstev nebo různých podniků.¹²⁶

Celý případ lze vnímat i v současnosti kontroverzně, teprve před dvěma lety vznikl výše analyzovaný článek Františka Beneše, který rozvířil další pokračování střetu, tentokrát ovšem již bez Lumíra. Už ve své době ale přineslo napětí mezi Benešem a Brendlem rozporuplné reakce. První větší vlna negativní odezvy, tedy lépe řečeno spíše úplné nečinnosti, od SČF vůči Lumírovi přišla po Benešově korespondování členům

---

¹²³ BRENDL, Lumír. Vysvětlení rezignace Lumíra Brendla. In: *infofila.cz* [online]. 23. 5. 2011 [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/vysvetleni-rezignace-lumira-brendla-r-2-c-3984>

¹²⁴ BENEŠ, František. Lumír Brendl – 10 let od jeho rezignace na funkci předsedy SČF. *Filatelie*. 2021, č. 7, s. 32-33.

¹²⁵ Archiv bezpečnostních složek. Jmenné evidence. In: *abs-cr.cz* [online]. [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.abs-cr.cz/jmenne-evidence/>

Dále: SEZNAMY STB Online. Seznamy tajných spolupracovníků Státní bezpečnosti. In: *seznamy-stb.online* [online]. [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: <https://seznamy-stb.online/>

¹²⁶ Archiv Anny Krauzové, dopis Archivu bezpečnostních složek, Oddělení archivních fondů operativních svazků a vyšetřovacích spisů Anně Krauzové ze dne 24. 1. 2022.

předsednictva. K pasivitě představitelů SČF se Lumír Brendl vyjádřil následovně: „*Jen mě mrzelo, že nikdo z těch, kterým byl dopis Františka Beneše určen a kteří o něm na schůzi předsednictva snad věděli, nepronesl na moji obhajobu ani slovo a nad osočováním mé osoby se nepozastavil. Takový nevšimavý postoj jsem nečekal.*“¹²⁷ Zároveň se však na straně druhé k Lumírovi přihlásila řada podporovatelů, mezi nimi třeba za většinu členů Klubu filatelistů 03-13 Plzeň Josef Kotek, který adresoval dopis místopředsedovi SČF Walteru Müllerovi se slovy: „*Na 4. valné hromadě v Praze v prosinci 2010 jsem čekal určitý střet koncepcí, ale nastal klid zbraní. O to nastalo řinčení zbraní po této valné hromadě. Pan Ing. Brendl byl vyprovokován až k abdikaci. Ptám se – komu to poslouží? A máme recept jak dál? Nedopusťte rozložení SČF!*“¹²⁸ Za Lumírem stáli rovněž představitelé online magazínu o filatelii INFOFILA v čele s vedoucím redaktorem Zdeňkem Jindrou, jenž se rozhodl vyjádřit k postoji SČF: „*Jsem dlouhodobě znepokojen situací SČF. Nezamlouvá se mi, že se SČF prozatím nepostavil za předsedu SČF – L. Brendla ve věci neslušného a osočovacího jednání F. Beneše.*“¹²⁹ Slova podpory zazněla směrem k Lumírovi i od různých filatelistických spolků, jedním z nich byl Klub filatelistů 03-001 Domažlice, jehož členové sepsali následující projev uznání: „*Chceme Vám tímto dopisem vyjádřit své poděkování za vše, co jste dosud pro filatelii vykonal ať již jako vystavovatel, juryman, reprezentant našeho svazu v zahraničí i čelný funkcionář SČF. A vyjádřit přesvědčení, že se nenecháte znechutit zákeřnostmi.*“¹³⁰

Po Lumírově smrti se za svého bratra postavila Světlá Brendlová, která se rozhodla na Benešův článek *Lumír Brendl – 10 let od jeho rezignace na funkci předsedy SČF* odpovědět taktéž příspěvkem, zpřístupněným na webových stránkách INFOFILA. Nejde však o protireakci v pravém slova smyslu, cílem Světlý zde bylo poukázat na Lumírův přístup k filatelii a k funkci předsedy SČF vůbec, současně vystihnout i to, jaký byl člověk. Její snahou bylo rovněž objasnění rozhodnutí o navrácení Ludvíka Pytlíčka mezi vystavovatele v roce 2008. Světlá argumentuje tím, že Lumíra k přehodnocení názoru vedlo zjištění, že Pytlíček je odborníkem v oceňování, nikoliv ověřování pravosti známek, tudíž značku pravosti ani nemohl osobně vlastnit.¹³¹ V rozhovoru s Jiřím Neumannem Světlá tento

---

¹²⁷ BRENDL, Lumír. Vysvětlení rezignace Lumíra Brendla. In: *infofila.cz* [online]. 23. 5. 2011 [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/vysvetleni-rezignace-lumira-brendla-r-2-c-3984>

¹²⁸ Rodinný archiv Brendlů, dopis Josefa Kotka místopředsedovi SČF Walteru Müllerovi ze dne 21. 5. 2011.

¹²⁹ Tamtéž, dopis Zdeňka Jindry Lumíru Brendlovi ze dne 24. 5. 2011.

¹³⁰ Tamtéž, dopis členů KF 03-001 Domažlice Lumíru Brendlovi ze dne 30.5.2011.

¹³¹ BRENDLOVÁ, Světlá. Lumír Brendl – 10 let od jeho rezignace na funkci předsedy SČF. In: *infofila.cz* [online]. 23. 8. 2021 [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/lumir-brendl-10-let-od-jeho-rezignace-na-funkci-pr-r-2-c-6379>

incident také komentuje a ještě k Pytlíčkovým sbírkám dodává, že „*Lumír to viděl jako ochuzení, když jeho skvělé exponáty budou uzavřeny někde v trezoru a nikdo je neuvidí.*“¹³²

Určitě není pochyb, že toto náročné a nepříjemné období poznamenalo značným způsobem život L. Brendla, který v roce 2011 sice rezignoval na funkci předsedy SČF, leč nikdy „*nezezignoval na filatelii, na filatelii Lumír nikdy nezanevřel.*“¹³³

3.3 FILATELISTICKÉ SBÍRKY A OCENĚNÍ

Hlavní specializací Lumíra Brendla se postupně stal obor takzvané námětové filatelie. Tento typ filatelie teprve ještě stále vznikal, průběžně se modifikoval a vymezoval, přibližně od šedesátých let 20. století byl už však výrazně na vzestupu, a zaujímal tak místo významného a neodmyslitelného komponentu filatelie. Sbíráni známek podle námětu s sebou přinesl přirozený vývoj filatelie, v důsledku něhož přibývalo velké množství poštovních známek, které zároveň nabízely rozmanité motivy neomezené pouze na krajiny, budovy a hlavy států. Poštovní známky proto přestávaly plnit funkci výhradně výplatní ceniny, nazíráno na ně bylo od té doby rovněž jako na grafické zprostředkovatele úseků praktického života, politiky, kultury, umění i historie. Takové sbírky působí celkově živěji a zajímavěji, avšak vyžadují hlubší znalost tématu.¹³⁴

L. Brendl měl blízký vztah jednak k výtvarnému umění, jednak k historii. To se promítlo také do jeho přístupu k exponátům, které se snažil vždy ladit do historie příslušného národa, z něhož poštovní známka pocházela. Se známkami úzce souvisí razítka i dopisy, taktéž ty v jeho sbírce nechyběly. Jedním z nejdražších exemplářů Lumírovy kolekce byl dokonce historický dopis Petra Voka z roku 1608 napsaný husím brkem a opatřený pečeti, cena dopisu dosahovala v době koupě 10 000 Kč.¹³⁵ První námětovou filatelistickou sbírku *Francie včera a dnes*, čítající nakonec asi 800 až 1000 poštovních známek na osmdesáti listech, usilovně sestavoval od roku 1963 a již v následujícím roce ji přihlásil na výstavu v Paříži. Po pozitivním přijetí exponát ještě více propracoval a jeho dokonalejší verzi poté vystavil na mezinárodní výstavě PRAGA 1968, a to v šesti rámech.

---

¹³² NEWSPHILA z.s. *Lumír Brendl (1935-2020) – vzpomínka na bývalého předsedu SČF* [záznam rozhovoru]. Hovoří Jiří NEUMANN se Světlou BRENDLOVOU. 2. 9. 2021. Dostupné též z: <https://newsphila.blogspot.com/2021/09/cesko-lumir-brendl-1935-2020-vzpominka.html>

¹³³ Tamtéž.

¹³⁴ ŘEHÁK, Bohuslav. Námětová filatelie na Světové výstavě poštovních známek PRAGA 1962. In: ŠRÁMEK, František. *Filatelisté a filatelie*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství dopravy a spojů, 1988, s. 203.

¹³⁵ KLAPALOVÁ, Martina. Modrý Mauritius poletí do Prahy. In: *lidovky.cz* [online]. 19. 1. 2007 [cit. 19. 6. 2023]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/modry-mauritius-poleti-do-prahy.A070119_094636_ln_praha_vvr

Díky svému úsilí zde slavil vítězství a stříbrnou medailí započal svou později značně rozsáhlou přehlídku nejrůznějších ocenění.¹³⁶

Exponátů vytvořených L. Brendlem existuje celá řada, například *Československo zrazené, bojující, osvobozené; O tematické filatelii; Československé proměny* nebo *Vývoj adresy k poštovnímu směrovacímu číslu PSC*. Na přední příčce však stojí jeho životní dílo, které patří k nejslavnějším, ale zároveň i ke kvalitně nejlepším a svým způsobem ikonickým sbírkám námětové filatelie.¹³⁷ Tento tematický exponát nese název *Z temna k národnímu probuzení a vzniku Československé republiky*, v anglickém znění *Troubled times in Bohemia (1620-1918) and Czechoslovakia (1918-1945)*. Poštovně historická koncepce autora se projevuje v celém unikátu, jenž dosahuje dohromady rozsahu 128 listů a pochází z poloviny devadesátých let 20. století. Veřejnosti poskytuje neobyčejný pohled na soubor filatelistického materiálu z českého historického prostoru doplněného vlastnoručně dopisovanými poznámkami a popisky v anglickém i českém jazyce.¹³⁸ Titulní stranu zdobí Lumírem nakreslený dvouocasý lev společně s věnováním „*to my mother*“, tedy „*mé matce*“.¹³⁹ Součástí sbírky je rovněž písemně zpracovaný komplexní přehled národních dějin počínající již dobou Velké Moravy, na něž navazují precizně zhotovené listy s konkrétními dopisy, pohledy, razítka, pečetěmi a poštovními známkami reprezentujícími dané mezníky české historie v chronologickém sledu. Zajímavou a osobní vsuvkou je zakomponovaný pohled s vyobrazeným Karlštejnem adresovaný mamince Otílii Brendlové do Plas z roku 1968. Na mnoha poštovních známkách můžeme vidět zpodobněné různé významné české osobnosti, například ve velké míře se objevuje Jan Amos Komenský nebo Tomáš Garrigue Masaryk, vynechaná však není ani stinná stránka historie, a to v podobě Hitlera, Heydricha a teroru v Čechách.¹⁴⁰ Jeden z listů se nese naopak v duchu míru, společně s Miladou Horákovou či Václavem Havlem je na listu v jeho spodní části zapsáno „*pravda zvítězila – veritas vincit – truth prevails*“.¹⁴¹

Dílo *Z temna k národnímu probuzení a vzniku Československé republiky* bylo k vidění na několika domácích i zahraničních výstavách, na nichž dosáhlo nesčetněkrát také různých úrovní ocenění. Zlaté medaile obdržel Lumír Brendl na výstavě GENOVA 1992 v italském

---

¹³⁶ JINDRA, Zdeněk – PETŘÍK, Jaromír. Rozhovor s Lumírem Brendlem – dlouholetým předsedou SČF. In: *infofila.cz* [online]. 9. 8. 2011 [cit. 15. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/rozhovor-s%20lumirem-brendlem-dlouholetym-predsedou-r-2-c-4069>

¹³⁷ BRENDLOVÁ, Světlá. *Letem světem s Lumírem*, s. 15 (strojopis).

¹³⁸ Poštovní muzeum, sb. *Z temna k národnímu probuzení a vzniku Československé republiky*, ev. č. 554.

¹³⁹ Tamtéž, titulní list.

¹⁴⁰ Tamtéž, listy č. 2, 5, 9, 32, 71.

¹⁴¹ Tamtéž, epilóg.

Janově, na mezinárodní výstavě BUDAPEST 1996 v Maďarsku, kde získal ještě zvláštní cenu, dále v rámci výstav PRAGA 1998, WIPA 2000 v rakouské Vídni, REGENIA 2007 v Německu nebo PRAGA 2008. Mimoto si odnesl taktéž dvě velké zlaté medaile, první z mezinárodní polsko-české výstavy LUBIN 2006 a druhou z národní výstavy HRADEC KRÁLOVÉ 2007.¹⁴² Tento Lumírův nejvýznamnější výtvor se nachází v Poštovním muzeu v Praze, kterému ho darovala Světla Brendlová na přání svého bratra.¹⁴³

Celé roky, během nichž se L. Brendl pohyboval v oboru filatelie, byly patřičně ohodnoceny značným počtem dalších medailí, diplomů, čestných uznání, plaket a dalších ocenění, a to českých i světových. Úplně nejstarší diplom vlastněný Lumírem pochází z roku 1964 za exponát *Francie válek a revolucí* vystavený v Paříži. Například v roce 1999 pak byly doceněny jeho zásluhy o rozvoj filatelie od Klubu filatelistů Plzeň a v roce 2000 od SČF Praha.¹⁴⁴ Velké vítězství slavil Lumír v roce 2004, kdy v Katovicích převzal od Svazu polských filatelistů za podporu polské filatelie sošku PRYMUS, jež je považována za „filatelistického Oscara“.¹⁴⁵ Nejvyšších poct se mu následně dostalo v roce 2008 v Bukurešti, kde se stal držitelem vyznamenání FIP – medaile za službu filatelii.¹⁴⁶

---

¹⁴² Rodinný archiv Brendlů, soupis ocenění Lumíra Brendla.

¹⁴³ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 20. 4. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

¹⁴⁴ Rodinný archiv Brendlů, soupis ocenění Lumíra Brendla.

¹⁴⁵ Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 20. 4. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

¹⁴⁶ Rodinný archiv Brendlů, soupis ocenění Lumíra Brendla.

4 ODBORNÉ A OSVĚTOVÉ AKTIVITY LUMÍRA BRENDLA

Lumír Brendl dosahoval vysoké úrovně znalostí, odborného působení a vystupování. Také v tom spočíval jeho úspěch a důvod, proč k tomuto slavnému filatelistovi vzhlížela řada kolegů a učilo se od něho nemálo začátečníků i zkušenějších z oboru. Zároveň totiž však dokázal zaujmout a předat dál získané vědomosti a zkušenosti zábavnou formou. Připsat mu tak můžeme četné zásluhy v oblasti ztraktivnění a celkové popularizace filatelie široké veřejnosti. Jistým způsobem dokázal propojit dvě strany filatelistického světa, a to odborníky s laiky v jednu skupinu nadšenců, třeba prostřednictvím výstav, kterých uspořádal za život doopravdy mnoho. Podílel se na nich ovšem i jinak, jako hodnotitel, spoluorganizátor nebo samotný vystavovatel. Dalšími aktivitami, jimž věnoval dostatek prostoru, byly různě tematicky zaměřené besedy a přednášky, příklady některých z nich mohou být *Osobnosti severního Plzeňska na československých a českých poštovních známkách z roku 2010*¹⁴⁷ či *Poštovní a historické zajímavosti z doby Rakousko-Uherska před rokem 1918 až do prvních dnů Československa z roku 2003*.¹⁴⁸ S L. Brendlem souvisí také rozsáhlá publikační činnost, díky níž mohl zúročit své odborné i jazykové schopnosti v několika periodikách, a dokonce i v pár samostatných publikacích.

4.1 FILATELISTICKÉ VÝSTAVY

Za desítek let svého působení ve filatelistickém prostředí zažil Brendl nespočítatelné množství výstav ať už národních, mezinárodních, či celosvětových. Jelikož se výstav konalo během roku více, vypravil se vždy jen na několik z nich. Ze světových, které třeba trvaly i pár týdnů, míval Lumír ročně vybrané dvě až tři. Protože se významně účastnil také pořádání těchto událostí, stál v letech 1998 až 2008 v čele organizačního výboru mezinárodní filatelistické výstavy PRAGA.¹⁴⁹ Důležitou roli sehrál ale obzvláště u čtyř proběhlých akcí, jsou jimi PRAGA 1998, BRNO 2000, BRNO 2005 a PRAGA 2008.

Mezinárodní výstava poštovních známek *PRAGA 1998*, na níž zastával Brendl funkci spolupořadatele, proběhla pod záštitou Kanceláře prezidenta republiky a s podporou FEPA a uznáním FIP. Přihlásili se na ni vystavovatelé z dvaceti devíti zemí Evropy, Egypta, Izraele

---

¹⁴⁷ Plasy. Kalendář akcí. Program semináře Antonín Wiehl – jeho rodný region, kultura a architektura. In: *plasy.cz* [online]. 2010 [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: https://www.plasy.cz/e_download.php?file=data/kalendar_akci/314280cs.pdf&original=Program+-+A.Wiehl_konference.pdf

¹⁴⁸ BRENDL, Lumír. Poštovní a historické zajímavosti z doby Rakousko-Uherska před rokem 1918 až do prvních dnů Československa. In: *japhila.cz* [online]. [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: http://www.japhila.cz/aktualne_150.htm

¹⁴⁹ BRENDLOVÁ, Světa. *Letem světem s Lumírem*, s. 23 (strojopis).

a Spojených států amerických a k vidění bylo 269 exponátů na 1500 výstavních plochách. Přístupná pro návštěvníky byla ve dnech 10. až 13. září 1998 v prostorách Veletržního paláce a Poštovního muzea v Praze.¹⁵⁰ Právě Poštovní muzeum se stalo se svou expozicí v rámci tohoto ročníku oficiální součástí výstavy, v jejímž programu byl naplánován i Den poštovní historie. Návštěvníci se tak dostali do kontaktu s prvními doklady o příchodu řízeného poštovníctví do českých zemí, jež datujeme do první poloviny 16. století do doby nástupu rakouských Habsburků. PRAGA 1998 nabídla rovněž zájemcům o filatelii pohled na předznamenkové dopisy, razítka, pečetidla, poštovní mapy, cestovní příručky, vybavení historických poštovních stanic, ale i na některé cenné a běžně nedostupné exponáty a sbírky, třeba slavné Merkury, první novinové známky světa z roku 1851. K vidění byly ovšem též kompletní sbírka poštovních známek Československa od jeho vzniku roku 1918 až do zániku v roce 1992 nebo ukázky známých falzifikátů československých poštovních známek, jež byly pro veřejnost skutečným lákadlem.¹⁵¹

Svémi hodnotitelskými znalostmi přispěl Brendl v průběhu celostátní výstavy *BRNO 2000* s mezinárodní účastí, na které byl přítomen tedy jakožto předseda jury. Organizaci výstavy měli na starosti brněnské kluby filatelistů pod vedením Klubu filatelistů Alfonse Muchy a její uskutečnění náleželo pod záštitu primátora města Brna. Návštěvníky přivítaly spolky ve dnech 5. až 11. března 2000 v Kongresovém centru Brno a pavilonech Brno a Morava brněnského výstaviště, a to k příležitosti 150. výročí narození T. G. Masaryka. Na filatelistickou událost se vypravilo několik významných osobností, kupříkladu Alois Šnoflák, který se zapojil již do přípravy výstavy BRNO 1946. Představeno bylo celkem 237 exponátů¹⁵² a velký úspěch slavily především automaty pro vícebarevné samolepící známky, jež byly od března 2000 novinkou a poprvé je Česká pošta veřejnosti představila právě na této výstavě.¹⁵³ Na úspěch z roku 2000 navázala o pět let později první evropská výstava u nás *BRNO 2005* konaná ve dnech 10. až 15. května a uspořádaná Svazem českých filatelistů pod vedením Lumíra Brendla.¹⁵⁴

---

¹⁵⁰ *Mezinárodní výstava poštovních známek PRAGA 1998: [Praha 7.-10.9.1998] = The International stamp exhibition PRAGA 1998.* Praha: Česká pošta, 1998. ISBN 80-902187-0-9, s. 6-7.

¹⁵¹ Tamtéž, s. 50-51.

¹⁵² Brno 2000. Celostátní výstava poštovních známek konaná u příležitosti 150. výročí narození T. G. Masaryka. In: *filabrno.net* [online]. [cit. 21. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.filabrno.net/vystavy/Brno2000.htm>

¹⁵³ REICHARDT, Hans – MAASSEN, Wolfgang – BRENDL, Lumír. *Známky*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2008. Co-jak-proč; sv. 44. ISBN 978-80-7238-708-3, s. 23.

¹⁵⁴ JINDRA, Zdeněk. To bylo BRNO 2005. In: *infofila.cz* [online]. 17. 10. 2005 [cit. 21. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/to-bylo-brno-2005-r-2-c-1771>

Nejvíce se však Brendl proslavil v souvislosti se světovou výstavou *PRAGA 2008*, jelikož byl nejen jedním z členů jury, nýbrž i součástí koordinačního výboru. Akce proběhla od 12. do 14. září 2008 v Průmyslovém paláci Výstaviště v Praze – Holešovicích a v Poštovním muzeu. Tím, že trvala pouhé tři dny, se stala v dějinách světových výstav tou nejkratší. I přesto však vystavovatelé přihlásili 786 exponátů, přičemž 512 jich bylo přijato. Jedinečnou součástí byla ukázka ze sbírky britské královny Alžběty II., a to navíc včetně modrého Mauritia. Prvenství si výstava získala hned v několika ohledech, *PRAGA 2008* se poprvé konala spolu s mezinárodním veletrhem Sběratel, proběhlo poprvé představení virtuální filatelistické výstavy Exponet a poprvé byly také zhotoveny medaile se jménem ze skla.¹⁵⁵ Z roku 2007 pochází Brendlův příspěvek, který se plánované výstavě *PRAGA 2008* věnuje, konkrétně informuje o třech českých filatelitech a jejich úspěšné kvalifikaci potřebné pro účast na výstavě, zároveň pojednává o jejich nutné přípravě v podobě odborného semináře, jenž by napomohl k dosažení co nejlepších výsledků našich vystavovatelů na domácí půdě, a tím pádem dobré reprezentaci českého filatelistického hnutí.¹⁵⁶ Celá výstava nakonec byla zhodnocena jako velmi kvalitní, o čemž svědčí početné množství udělených zlatých medailí.¹⁵⁷

4.2 PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Lumír Brendl byl celý svůj život publikačně činný, a to ve velkém rozsahu. Vydal stovky příspěvků o filatelii vědeckého i populárně naučného charakteru. Počátky jeho tvorby sahají přibližně do roku 1952 a jsou spojeny s drobnými články, jimiž přispíval ještě při studiu do časopisu *Filatelie a Mladý filatelista*. Později vydával rovněž v periodikách *Merkur revue*, *Temafórum*, *Poštovní kurýr* a také v zahraničních časopisech zaměřených na filatelii. Lumírovy články otiskli kupříkladu v americkém žurnálu *STAMPS*, britském *Stamp Collecting*, španělském *Temas Filatelicos*, italském *Notiziario Tematico*, rumunském *Filatelia*, bulharském *Filatelenpregled*, ukrajinském *Filateliya Ukrainy*, australském *The Asia Pacific Exhibitor* nebo africkém *The South African Philatelist*.¹⁵⁸

---

¹⁵⁵ Organizační výbor Světové výstavy poštovních známek *PRAGA 2008*. *Taková byla – PRAGA 2008*. Praha: Česká pošta, 2008, s. 8-9.

¹⁵⁶ BRENDL, Lumír. Trilaterála Polsko – Česko – Německo v Lubinu. In: *expo-net.blogspot.com* [online]. 9. 11. 2007 [cit. 21. 6. 2023]. Dostupné z: <http://expo-net.blogspot.com/2007/11/trilaterla-polsko-esko-nmecko-v-lubinu.html>

¹⁵⁷ Organizační výbor Světové výstavy poštovních známek *PRAGA 2008*. *Taková byla – PRAGA 2008*. Praha: Česká pošta, 2008, s. 8.

¹⁵⁸ LOVČÍ, Radovan. Ing. Lumír Brendl (1935-2020). *Vlastivědný sborník – čtvrtletník pro regionální dějiny severního Plzeňska*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, 2020, roč. XXX., č. 4, s. 13.

Častým působištěm pro Brendla a jeho pisatelské dovednosti byl brněnský časopis *Merkur Revue*, v němž působil jako externí spolupracovník. Zde vyšel tiskem třeba článek čerpající z jeho zkušeností vystavovatele i jurymana s názvem *Výstavy, vystavovatelé, jurymani u nás a ve světě*. Věnuje se v něm rozdělení výstav do jednotlivých kategorií a jejich významu pro filatelii, který hodnotí následovně: „*Bez vystavovatelů a výstav by filatelie byla jen malým světem, uzavřeným do sebe.*“¹⁵⁹ Především však v příspěvku analyzuje problematiku snižování počtu konaných výstav, přičemž příčin sleduje vícero. Za jednu z nich považuje celkově hluboké politické a hospodářské změny po roce 1989, dalším důvodem je pak všeobecně pokles zájmu filatelistů a klubů zorganizovat výstavy a doprovodné filatelistické akce. Podle Brendla je potřeba zájem o aktivní filatelii obnovit, a tím situaci vyřešit. Nicméně zároveň vyslovuje naději v lepší budoucnost filatelie, o níž ho přesvědčila výstava PLZEŇ 1295-1995 a úspěch osmi zcela nových exponátů.¹⁶⁰

Brendlovy publicistické počiny byly k přečtení také v regionálních tiskovinách, Region Plzeňsko pod záštitou Západočeských novin zveřejnil třeba v květnu 1995 rovnou jeho dva filatelistické příspěvky. První *Národní filatelistická výstava „Plzeň 1295-1995“* informoval čtenáře o dění na Plzeňsku a o proběhlé výstavě, jež uspěla z hlediska počtu exponátů i návštěvníků. Výjimečná pro zúčastněné byla příležitostným poštovním razítkem a obálkou s natištěným portrétem generála G. S. Pattona od akademického malíře Jiřího Kovaříka.¹⁶¹ Právě na tento filatelistický materiál se zaměřil druhý článek s názvem *Jiří Kovařík, autor nedokončeného obrazu generála Pattona*. Ten blíže rozpráví o vzniku obálky, pro niž byl použit generálův vlastnoruční podpis vypátraný Kovaříkem v památníku jedné obyvatelky Plzně.¹⁶² Rovněž prostřednictvím svých dalších textů se Brendl snažil co nejvíce čtivě zprostředkovat i neodborné veřejnosti kousek filatelie.

Autorství lze L. Brendlovi připsat rovněž za několik brožur a katalogů sestavených pro účely různých filatelistických akcí. Mimoto je však spojen i s několika samostatnými publikacemi, a to buď jako vlastní tvůrce, nebo spoluautor. Jedná se o tituly *Příklady táhnou i v tematické filatelii*, již představené *Plasy pohledem filatelie* a *Známky*.

---

¹⁵⁹ BRENDL, Lumír. *Výstavy, vystavovatelé, jurymani u nás a ve světě. Merkur Revue – Odborný časopis pro filatelii, numismatiku a bankofilii*. Brno: Merkur-revue, 1996, č. 1, s. 8.

¹⁶⁰ Tamtéž.

¹⁶¹ BRENDL, Lumír. *Národní filatelistická výstava „Plzeň 1295-1995“*. *Region Plzeňsko*. 25. 5. 1995, s. 15.

¹⁶² BRENDL, Lumír. *Jiří Kovařík, autor nedokončeného obrazu generála Pattona*. *Region Plzeňsko*. 25. 5. 1995, s. 15.

4.2.1 PŘÍKLADY TÁHNOU I V TEMATICKÉ FILATELII

Toto odborné dílo, jež je zároveň Brendlovou prvotinou, vyšlo v roce 1982 s finanční podporou plzeňského filatelistického klubu 03-13 v nákladu 2500 kusů. Kniha ovšem na pultech prodejců nezůstala příliš dlouho, jelikož poptávka po ní byla tak vysoká, že se již během pár měsíců veškeré výtisky až do posledního vyprodaly.¹⁶³ Nebývalý úspěch sklídila jak v očích čtenářů, tak také odborných recenzentů, což dokládají četná ocenění, jež Lumír v průběhu let obdržel doma i ve světě. Hned v roce 1983 byly publikaci uděleny velká stříbrná medaile na výstavě KROMĚŘÍŽ a čestné uznání na výstavě TEBAL ve švýcarské Basileji, uspořádané organizací FIP. Další kladná hodnocení společně se stříbrnými medailemi přinesly rok 1964 a celostátní výstavy MARTIN na Slovensku a BRNO u nás. Roku 1988 se Lumír se svou knihou účastnil mezinárodní soutěže ve filatelistické literatuře Muzea kardinála Spellmana ve Spojených státech amerických, která mu vynesla postříbřenou medaili.¹⁶⁴

Příklady táhnou i v tematické filatelii představují jakousi příručku pro sběratele poskytující návod k sestavení vlastních výstavních listů. Přináší užitečné rady ohledně jejich zpracování, vhodného využití doprovodných textů a jejich propojení s konkrétními filatelistickými materiály. To vše kniha názorně ukazuje a popisuje na jednotlivých příkladech. K těmto účelům posloužilo Brendlovi dvacet dva úspěšných a vysoce kvalitních tematických exponátů z Československa a dalších sedmi evropských zemí, z nichž bylo vybráno celkem dvacet osm výstavních listů a na nich následně aplikovány zásady těch nejlepších vystavovatelů. Kniha čítá celkem devadesát dva stran a na začátku obsahuje věnování, jež zní: „*Památce mé matky a přátelství filatelistů*“.¹⁶⁵ Cíl Brendlovy prvotiny spočívá v oživení dosavadních vědomostí, lepším porozumění hlubších tematických souvislostí filatelistických vystavovatelů nebo v pouhém poskytnutí příkladů pro ty, kteří se teprve na zhotovení dobrého tematického exponátu chystají. Každý takový jedinec musí dle autora disponovat nejen rozsáhlými znalostmi tématu a filatelistického materiálu, avšak i jistými schopnostmi, jimiž jsou trpělivost, studijní vytrvalost, představivost a schopnost vycítit a rozpoznat tematické souvislosti mezi exempláři.¹⁶⁶

---

¹⁶³ JINDRA, Zdeněk – PETŘÍK, Jaromír. Rozhovor s Lumírem Brendlem – dlouholetým předsedou SČF. In: *infofila.cz* [online]. 9. 8. 2011 [cit. 21. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/rozhovor-s%20lumirem-brendlem-dlouholetym-predsedou-r-2-c-4069>

¹⁶⁴ Rodinný archiv Brendlů, soupis ocenění Lumíra Brendla.

¹⁶⁵ BRENDL, Lumír. *Příklady táhnou i v tematické filatelii*. Plzeň: Komise námětové filatelie Svazu československých filatelistů, 1982, s. 2-3.

¹⁶⁶ Tamtéž, s. 5-8.

4.2.2 ZNÁMKY

Známky provázely celý život Lumíra Brendla a právě *Známky* je rovněž název populární knihy, na jejímž vzniku se podílel. Otisknuta byla v roce 2008 v Plzni nakladatelstvím Fraus v encyklopedické edici CO-JAK-PROČ, jejími dalšími autory jsou němečtí publicisté Hans Reichardt a Wolfgang Maassen. Původně kniha pochází z Německa, kde se z prvního neúspěšného vydání vyvinulo druhé přepracované, nicméně ne o příliš zdařilejší. Odtud se tedy publikace nakonec dostala k českému nakladatelství, jehož verze se stala velmi pozitivně hodnocenou a rychle oblíbenou. V roce 2009 vyhrála i druhé místo v soutěži zaměřené na literaturu o filatelii, která se pořádala v rámci výstavy IBRA v německém Essenu. *Známky* tak povýšily na dílo oceněné stříbrnou medailí FEPA.¹⁶⁷

Kniha na čtyřiceti osmi stranách seznamuje mladé čtenáře s filatelií, její historií i základními pojmy z oboru a sběratele na úrovni začátečníka se snaží navést správným směrem tak, aby byl ve své sběratelské činnosti úspěšný. Publikace je z vizuálního hlediska precizně zpracovaná, součástí je rozsáhlé množství obrazového materiálu zahrnujícího kromě poštovních známek, pohledů a jiného filatelistického materiálu rovněž další doplňující ilustrace. První polovina knihy se zaměřuje na historický kontext poštovních známek a všechno s nimi spojené. Čtenář se tak může dozvědět například, kdo jako první napsal dopis, kde vznikla poprvé pošta nebo se seznámit s vynálezcem poštovního razítka, za něhož je považován sir Henry Bishop, od roku 1660 generální poštovník anglické pošty.¹⁶⁸ Úplně první poštovní známky na světě se pak začaly prodávat 6. května 1840 na britské poště. Velká Británie tedy odstartovala moderní poštovníctví, v čemž ji následovaly Spojené státy americké v roce 1842 v New Yorku. Na rakouském území se známky tiskly poprvé od roku 1850 a platily taktéž na území českých zemí. V souvislosti s naším národem je třeba zmínit první československé známky pocházející z 18. prosince 1918 z rukou slavného národního malíře Alfonse Muchy. U příležitosti vzniku České republiky byla následně vydána první česká poštovní známka, jež dosahovala hodnoty 3 Kčs.¹⁶⁹

Známky rovněž umožňují vhled do zákulisí tiskařské dílny a jednotlivých technik, pomocí nichž dochází ke zhotovení poštovních známek, a to z pohledu historického i moderního. Kniha je nicméně zpestřena též kapitolou rekordů poštovních známek. Ty

---

¹⁶⁷ LOVČÍ, Radovan. Vzpomínka na Lumíra Brendla. *Plaský zpravodaj*. Plasy: Město Plasy, 2021, roč. XXXI., č. 2, s. 22.

¹⁶⁸ REICHARDT, Hans – MAASSEN, Wolfgang – BRENDL, Lumír. *Známky*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2008. Co-jak-proč; sv. 44. ISBN 978-80-7238-708-3, s. 4-9.

¹⁶⁹ Tamtéž, s. 10-12.

se týkají kupříkladu nejdéle existující série výplatních známek, jíž je norská série s poštovním rohem, dále místa s největším počtem poštovních úřadů, za které je považována Čína, ačkoliv oficiální údaje potvrzující tuto domněnku neexistují, anebo zvláštních typů známek, jež byly napuštěné aromatickou látkou a voněly po růžích či měly podobu gramofonové desky se skutečnou funkcí přehrávání hudby.¹⁷⁰ Součástí publikace jsou také různé sběratelské tipy a rady, jak se známkami zacházet. Poslední list pak zdobí ukázka Brendlova tematického exponátu *Z temna k národnímu probuzení a vzniku Československé republiky*, konkrétně epilóg.¹⁷¹

Celá kniha zachycuje hlubší smysl poštovních známek a důležitost jejich role, které vystihuje i tímto způsobem: „*Poštovní známky nejsou jen sběratelským objektem. Představují dokumenty soudobých dějin – dokumenty rozšiřující naše obzory! Lze z nich vyčíst, kdy byla objevena Amerika, kdy se narodil B. Smetana či T. G. Masaryk, v kterém roce vzlétlo první letadlo nebo kdy skončila II. světová válka. Téměř každá důležitá světová událost se ocitne na poštovních známkách. Neexistuje stát, jenž by neměl své poštovní známky.*“¹⁷²

---

¹⁷⁰ REICHARDT, Hans – MAASSEN, Wolfgang – BRENDL, Lumír. *Známky*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2008. Co-jak-proč; sv. 44. ISBN 978-80-7238-708-3, s. 22-25.

¹⁷¹ Tamtéž, s. 47.

¹⁷² Tamtéž, s. 16-17.

ZÁVĚR

Tato diplomová práce si stanovila za cíl zpřehlednit dějiny plzeňské filatelie v kontextu českého filatelistického prostředí a především sestavit ucelený a podrobný životopis jednoho z jejích nejvýznamnějších představitelů Ing. Lumíra Brendla. Tento uznávaný filatelista, dlouholetý předseda Svazu českých filatelistů a držitel řady ocenění dosáhl úspěchů a věhlasu v celosvětovém měřítku. Práce proto klade důraz na vyobrazení Brendla jako člověka, který zasvětil celý svůj život filatelii a filatelistům. Byl schopný využít svého potenciálu, svých vědomostí i odborných zkušeností, což se promítlo rovněž do jeho rozsáhlé publikační činnosti a množství exponátů, jež se staly pro ostatní vzorem toho, jak by měla vypadat kvalitní sbírka námětové filatelie. Lumír Brendl si ovšem získával respekt i svým vystupováním a lidským přístupem, proto jsem usilovala nejen o vystihnouti jeho profesní stránky, ale také té osobní. Jelikož podstatný vliv na Lumíra měla jeho rodina a zejména mladší sestra Světla, nesměla být ani tato složka jeho života v práci opomenuta.

Mnou realizovanou badatelskou činností jsem následovala původní záměr práce sestavit komplexní biografii Lumíra Brendla, který se mi podařilo úspěšně naplnit. Nadto jsem dokázala hlouběji proniknout do jistých souvislostí Brendlova působení, a tak jim lépe porozumět. Díky tomu jsem měla příležitost zakomponovat do práce rovněž některé informace, jež ještě nebyly nikdy publikovány a které umožňují nahlédnout do zákulisí konkrétních etap Brendlova života.

V průběhu psaní diplomové práce jsem pochopila, že postava Lumíra Brendla je v české filatelistické společnosti zároveň lehce kontroverzní, a to kvůli jeho údajné spolupráci se Státní bezpečností a z toho vycházejících sporů s některými jedinci. Ač jsem byla se situací od začátku obeznámena, až podrobnějším studiem pramenů jsem dospěla ke zjištění, že kauza, v níž hraje hlavní roli Brendl a jeden ze soudních znalců v oboru filatelie, trvala dlouhá léta a pokračuje v podstatě i nadále již po Brendlově odchodu z tohoto světa. Současně už od svého počátku znamenala rozkol mezi filatelisty, ale i některými představiteli neodborné veřejnosti, na dvě nepřátelené skupiny. Zpracovat tuto citlivou část Brendlova života nebylo lehkým úkolem, cílila jsem především na objektivní prezentace obou stran a jejich zhodnocení na základě faktů, jež jsem měla k dispozici. Rozhodně nebylo mým úmyslem ani cílem této práce Lumíra Brendla soudit, nebo ho naopak ospravedlňovat. Pravdou však je, že celý případ ovlivnil výrazně osobnost Brendla, a proto musel být alespoň částečně, ovšem výlučně informativně, zahrnut.

Při sestavování diplomové práce jsem plánovala čerpat primárně z archivních pramenů, a to zejména uložených v Národním archivu a Archivu města Plzně. Analýza těchto archiválií mne nicméně dovedla k závěru, že informačně neodpovídají tématu a zaměření mé práce, tudíž nebyly nakonec pro tyto účely využity. Podobným případem byl rovněž Archiv bezpečnostních složek, v němž se některé očekávané archiválie kvůli provedeným skartacím nedochovaly, a proto nemohly přispět k objasnění určitých okolností až do takové míry, jak by bylo pro posouzení sporné kauzy potřebné a žádoucí. Užitečnou pramenou základnou se ovšem namísto toho staly dokumenty nacházející se v držení Světlý Brendlové, sestry Lumíra Brendla (Rodinný archiv Brendlů). Jako cenný zdroj informací posloužily také vzpomínky několika pamětníků, kteří Brendla znali osobně (Archiv Anny Krauzové). Objevit se mi podařilo řadu odborných filatelistických periodik a k mému překvapení i množství oficiálních webových stránek zaměřených na filatelii a zřizovaných přímo Svazem českých filatelistů nebo Klubem filatelistů Plzeň. Z toho důvodu nakonec elektronické zdroje představovaly pro tuto práci větší přínos, než bylo původně v počátcích výzkumu zřejmé.

V rámci tématu osobnosti Lumíra Brendla a obzvláště plzeňské filatelie zbývá jistě ještě stále prostor pro další bádání. Domnívám se, že stručný přehled dějin plzeňských filatelistů zpracovaný hlavně pro potřeby určitého kontextu, v němž pak mohla být jednodušeji představena Brendlova osobnost, by si zasloužil mnohem hlubší výzkum. Možnosti spatřuji kupříkladu ve využití archivů nacházejících se v oblasti širšího Plzeňska, v nichž by se mohly vyskytovat v souvislosti se západočeskou filatelií nějaké záznamy vztahující se i k Plzni.

Doufám, že touto prací se mi podaří mezi odbornou i laickou veřejností jednak připomenout význam Brendla, jednak více zpopularizovat jméno tohoto držitele „filatelistického Oscara“. Lumír Brendl je totiž skutečně zásadní postavou české společnosti, kultury a samozřejmě především filatelie, která si zaslouží nezůstat přehlédnuta.

RESUMÉ

Ve své diplomové práci jsem se zaměřila na plzeňskou filatelii a jejího významného představitele Ing. Lumíra Brendla. Tento filatelista zastával funkci předsedy Svazu českých filatelistů a působil rovněž v několika mezinárodních i světových organizacích. Po odborné stránce se především zabýval námětovou filatelií, k níž patří i jeho nejslavnější dílo *Z temna k národnímu probuzení a vzniku Československé republiky*. Za svou činnost získal během života neuvěřitelné množství ocenění, obdržel i populární cenu označovanou jako „filatelistický Oscar“. Významná je také Brendlova publikační činnost, svými články přispíval do několika domácích i zahraničních periodik a rovněž je autorem či spoluautorem několika samostatných publikací.

Cílem mé práce bylo vytvořit přehled dějin plzeňské filatelie na pozadí české filatelistické společnosti a následně představit osobnost Lumíra Brendla, sestavit jeho komplexní životopis a shrnout jeho přínos pro filatelii. Myslím si, že jméno Lumíra Brendla je již mezi veřejností pozapomenuté, proto jsem chtěla přispět k oživení jeho významu a památky.

Diplomovou práci jsem sepsala s využitím archivních pramenů, zejména jsem čerpala z dokumentů v držení Brendlovy sestry Světly, dále se pro mě staly cenným zdrojem informací vzpomínky několika pamětníků, odborná periodika, publikace a oficiální filatelistické webové stránky. Práci jsem rozdělila do čtyř hlavních kapitol. První z nich jsem věnovala dějinám české a plzeňské filatelie, zbylé tři kapitoly jsem soustředila přímo na osobnost Lumíra Brendla. Nejprve jsem zkoumala jeho osobní život, poté jsem popsala Brendlovy filatelistické úspěchy i náročné časy a v poslední kapitole jsem shrnula jeho odborné působení v podobě výstavní a publikační činnosti.

Lumíra Brendla lze skutečně označit za významnou postavu české filatelie, a proto doufám, že má diplomová práce bude užitečná a díky ní se zvýší zájem o tohoto důležitého filatelistu.

RESUMÉ

I focused my diploma thesis on Pilsen philately and important representative Ing. Lumír Brendl. This philatelist was president of the Union of Czech Philatelists and member of several international and world philatelic organizations. He dealt mainly with thematic philately, which also includes his most famous work *Troubled times in Bohemia and Czechoslovakia*. During his life, he won many awards including “philatelic Oscar” for his work. Brendl’s publishing activity is also important, he published articles in Czech and foreign periodicals. He is also the author or co-author of some publications.

The aim of my work was to create a summary of the history of Pilsen philately in the context of Czech philatelic society and to introduce personality of Lumír Brendl, complete his biography and summarize his contribution to philately. I think that name of Lumír Brendl is already forgotten, so I wanted to remind his importance.

I compiled the text mainly from archives, which I got from Brendl’s sister Světlá. I also used memories of some narrators, professional periodicals, publication and official philatelic website. I divided this work into four main chapters. I devoted the first chapter to the history of Czech and Pilsen philately, the other three parts are focused on the personality of Lumír Brendl. In the second chapter I described his personal life and the third one examined Brendl’s philatelic successes and challenging times. In the last chapter I summarized his professional activities in the form of exhibition and publishing activities.

Lumír Brendl can be described as an important personality in Czech philately. I hope that my diploma thesis will be useful and will help raise interest in this phenomenal philatelist.

SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY

Archivní prameny

Archiv Anny Krauzové

Poštovní muzeum

Sbírka Z temna k národnímu probuzení a vzniku Československé republiky, ev. č. 554

Rodinný archiv Brendlů

Státní oblastní archiv v Plzni

Fond Svaz československých filatelistů – krajský výbor Západočeského kraje

Odborná literatura

BENEŠ, František. Lumír Brendl – 10 let od jeho rezignace na funkci předsedy SČF. *Filatelie*. 2021, č. 7, s. 31-33.

BOŘÍK, Stanislav. 70 let plzeňských filatelistů. *Západočeský zpravodaj poštovní historie a aerofilatelie: zpravodaj skupin poštovní historie a aerofilatelie při KV SČF v Plzni*. Plzeň: KV SČF, 1989, č. 43, s. 18.

BOŘÍK, Stanislav. *80 let 1919-1999 Klub filatelistů SČF 03-13 Plzeň*. Plzeň: Klub filatelistů, 1998, nestr.

BRENDL, Lumír. Jiří Kovařík, autor nedokončeného obrazu generála Pattona. *Region Plzeňsko*. 25. 5. 1995, s. 15.

BRENDL, Lumír. Národní filatelická výstava „Plzeň 1295-1995“. *Region Plzeňsko*. 25. 5. 1995, s. 15.

BRENDL, Lumír. *O jednom dni v Jeruzalému*, 2 s. (strojopis).

BRENDL, Lumír. *Příklady táhnou i v tematické filatelii*. Plzeň: Komise námětové filatelie Svazu československých filatelistů, 1982, 92 s.

BRENDL, Lumír. Výstavy, vystavovatelé, jurymani u nás a ve světě. *Merkur Revue – Odborný časopis pro filatelii, numismatiku a bankofilii*. Brno: Merkur-revue, 1996, č. 1, s. 8.

BRENDL, Lumír a kol. *Plasy pohledem filatelie*. Plasy: Město Plasy, 2007, 25 s. Tilia Plassensis; sv. 2. ISBN 978-80-254-7117-3.

BRENDLOVÁ, Světa. *Letem světem s Lumírem*, 32 s. (strojopis).

BRENDLOVÁ, Světa. *Mámou na tisíc procent*, 28 s. (strojopis).

BRENDLOVÁ, Světa. *Moje cesta k angličtině*, 20. s. (strojopis).

BRENDLOVÁ, Světa. *Reálie anglicky mluvících zemí = Basic facts on English-speaking countries*. 1. vyd. Plzeň: Jiří Fraus, 1995, 79 s. ISBN 80-85784-21-1.

BRENDLOVÁ, Světa – NOVY, Jan Lindsey. *Literatura anglicky mluvících zemí = A survey of literature in English-speaking countries*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 1998, 144 s. ISBN 80-85784-31-9.

BUDINSKÁ, Jitka. *Teplice: malá historie salónu Evropy*. 2. přeprac. vyd. Teplice: Regionální muzeum v Teplících ve spolupráci s vydavatelstvím NIS Teplice, 2007, 47 s. ISBN 978-80-85321-49-4.

Bulletin 11: světová výstava poštovních známek Praga 1988: Praga 88. Praha: Organ. výbor Světové výstavy poštovních známek, 1988, 58 s.

Československá filatelie: katalog výstavy, Praha červenec 1988. Praha: Rapid, 1988, 221 s.

DROZDA, Robert – KORNATOVSKÝ, Ivo. *Plasy známé – neznámé*. 1. vyd. Praha: Novela bohemika, 2017, 325 s. ISBN 978-80-87683-73-6.

FENCLOVÁ, Helena. Setkala jsem se s anglickou královnou. *Region Plzeňsko*. 15. 5. 1996, s. 7.

HRBEK, František. *Dva tucty glos k dějinám filatelie: základní příručka z dějin filatelie ve 24 dílných částech: 52 stran čtivého textu nejen pro začínající sběratele poštovních známek*. Nové Město nad Metují: Zdeněk Jindra, 2006, 52 s.

LOVČÍ, Radovan. Ing. Lumír Brendl (1935-2020). *Vlastivědný sborník – čtvrtletník pro regionální dějiny severního Plzeňska*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, 2020, roč. XXX., č. 4, s. 10-15.

LOVČÍ, Radovan. Vzpomínka na Lumíra Brendla. *Plaský zpravodaj*. Plasy: Město Plasy, 2021, roč. XXXI., č. 2, s. 22-23.

MALEČEK, Jaroslav. I. valná hromada Svazu českých filatelistů. *Merkur Revue – Odborný časopis pro filatelii, numismatiku a bankofilii*. Brno: Merkur-revue, 1996, č. 1, s. 1-2.

Mezinárodní výstava poštovních známek PRAGA 1998: [Praha 7.-10.9.1998] = The International stamp exhibition PRAGA 1998. Praha: Česká pošta, 1998, 144 s. ISBN 80-902187-0-9.

Organizační výbor Světové výstavy poštovních známek PRAGA 2008. *Taková byla – PRAGA 2008.* Praha: Česká pošta, 2008, 75 s.

Plzeňský kraj ve filatelii. Plasy: Město Plasy, 2008, 36 s. Tilia Plassensis; sv. 5. ISBN 978-80-254-7115-9.

REICHARDT, Hans – MAASSEN, Wolfgang – BRENDL, Lumír. *Známky.* 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2008, 48 s. Co-jak-proč; sv. 44. ISBN 978-80-7238-708-3.

ŘEHÁK, Bohuslav. Námětová filatelie na Světové výstavě poštovních známek PRAGA 1962. In: ŠRÁMEK, František. *Filatelisté a filatelie.* 1. vyd. Praha: Nakladatelství dopravy a spojů, 1988, s. 203-218.

Sborník článků o československých známkách. Praha: Komise čs. známky SČSF, 1987, 76 s.
Sdružení západočeských filatelistických klubů. *Zpravodaj západočeských filatelistů.* Plzeň: krajský výbor SČSF, 1990, č. 48, s. 1-2.

SEBRÁNKOVÁ, Eva. Osobnost roku 2007. *Plaský zpravodaj.* Plasy: Město Plasy, 1. 8. 2007, roč. XVII., č. 3, s. 12-13.

SEDLÁK, Jiří. Vzpomínka na Ing. Lumíra Brendla. *Zpravodaj Společnosti sběratelů československých známek SČF 4/2020.* 2021, roč. 47, č. 163, s. 4.

SOBOTA, Miroslav. Filatelie – posel míru. *Signál.* Praha: Naše vojsko, č. 50, nestr.

ŠVARC, František. *Svět filatelie.* 1. vyd. Praha: Nakladatelství dopravy a spojů, 1982, 345 s.

TŘEŠTÍK, Michael. ed. *Kdo je kdo = Who is who: osobnosti české současnosti: 5000 životopisů.* Praha: Agentura Kdo je kdo, 2002, 781 s. ISBN 80-902586-7-0.

VANÍČEK, Vít. Filatelistický slavín. *Informace SČF.* 2020, č. 4, s. 8.

Základní škola J. A. Komenského Kly, okres Mělník. *Kniha vzpomínek 1898-2018.* 2018, 120 s.

Internetové zdroje

Archiv bezpečnostních složek. Jmenné evidence. In: *abscr.cz* [online]. [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.abscr.cz/jmenne-evidence/>

BRENDL, Lumír. Poštovní a historické zajímavosti z doby Rakousko-Uherska před rokem 1918 až do prvních dnů Československa. In: *japhila.cz* [online]. [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: http://www.japhila.cz/aktualne_150.htm

BRENDL, Lumír. Vysvětlení rezignace Lumíra Brendla. In: *infofila.cz* [online]. 23. 5. 2011 [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/vysvetleni-rezignace-lumira-brendla-r-2-c-3984>

BRENDL, Lumír. Trilaterála Polsko – Česko – Německo v Lubinu. In: *exponent.blogspot.com* [online]. 9. 11. 2007 [cit. 21. 6. 2023]. Dostupné z: <http://exponent.blogspot.com/2007/11/trilaterla-polsko-esko-nmecko-v-lubinu.html>

BRENDLOVÁ, Světlá. Lumír Brendl – 10 let od jeho rezignace na funkci předsedy SČF. In: *infofila.cz* [online]. 23. 8. 2021 [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/lumir-brendl-10-let-od-jeho-rezignace-na-funkci-pr-r-2-c-6379>

Brno 2000. Celostátní výstava poštovních známek konaná u příležitosti 150. výročí narození T. G. Masaryka. In: *filabrno.net* [online]. [cit. 21. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.filabrno.net/vystavy/Brno2000.htm>

Český statistický úřad. Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 13. 11. – 14. 11. 1998. In: *volbyhned.cz* [online]. [cit. 11. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.volbyhned.cz/pls/senat/se21111?xjazyk=CZ&xdatum=19981114&xobvod=7&xobec=558044&xokrsek=1>

FEPA. Lumir Brendl has passed away. In: *fepanews.cz* [online]. 14. 10. 2020 [cit. 17. 5. 2023]. Dostupné z: <https://fepanews.com/lumir-brendl-has-passed-away/>

Infofila. Padělky poštovních známek – nutnost nestrkat hlavu do písku. In: *infofila.cz* [online]. 13. 4. 2023 [cit. 17. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/padelky-postovnich-znamek-nutnost-nestrkat-hlavu-d-r-2-c-6606>

JINDRA, Zdeněk. To bylo BRNO 2005. In: *infofila.cz* [online]. 17. 10. 2005 [cit. 21. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/to-bylo-brno-2005-r-2-c-1771>

JINDRA, Zdeněk – PETŘÍK, Jaromír. Rozhovor s Lumírem Brendlem – dlouholetým předsedou SČF. In: *infofila.cz* [online]. 9. 8. 2011 [cit. 15. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.infofila.cz/rozhovor-s%C2lumirem-brendlem-dlouholetym-predsedou-r-2-c-4069>

KLAPALOVÁ, Martina. Modrý Mauritius poletí do Prahy. In: *lidovky.cz* [online]. 19. 1. 2007 [cit. 19. 6. 2023]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/modry-mauritius-poleti-do-prahy.A070119_094636_in_praha_vvr

Klub filatelistů 00-15 Praha. Odešel Ing. Lumír Brendl. In: *kf0015.cz* [online]. 11. 10. 2020 [cit. 17. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.kf0015.cz/odesel-ing-lumir-brendl/>

KUTKA, Petr. Plzeň na poštovních známkách České republiky. In: *plzenoviny.cz* [online]. 23. 12. 2017 [cit. 23. 6. 2023]. Dostupné z: <https://plzenoviny.cz/plzen-na-postovnich-znamkach-ceska-republika/>

NEUMANN, Jiří. (Plasy) – Pozvánka na křest známky. In: *newsphila.blogspot.com* [online]. 16. 9. 2011 [cit. 14. 5. 2023]. Dostupné z: <http://newsphila.blogspot.com/2011/09/>

NĚMEC, Jan. Milion za centimetr čtvereční. In: *lidovky.cz* [online]. 4. 9. 2010 [cit. 17. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/milion-za-centimetr-ctvrecni.A100904_000052_in_noviny_sko

OSOBA, Jožka. Náš klub letos slaví 98 let. In: *filateliste-plzen.webnode.cz* [online]. 2017 [cit. 23. 6. 2023]. Dostupné z: <https://filateliste-plzen.webnode.cz/stalo-se/>

Pedagogická fakulta – ZČU. Historie FPE. In: *fpe.zcu.cz* [online]. [cit. 10. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.fpe.zcu.cz/cs/Faculty/About-us/history.html>

Plasy. Kalendář akcí. Program semináře Antonín Wiehl – jeho rodný region, kultura a architektura. In: *plasy.cz* [online]. 2010 [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: https://www.plasy.cz/e_download.php?file=data/kalendar_akci/314280cs.pdf&original=Program+-A.Wiehl_konference.pdf

SEZNAMY STB Online. Seznamy tajných spolupracovníků Státní bezpečnosti. In: *seznamy-stb.online* [online]. [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: <https://seznamy-stb.online/>

Svaz českých filatelistů, z. s. Kluby filatelistů. In: *informace-scf.cz* [online]. [cit. 22. 6. 2023]. Dostupné z: <http://www.informace-scf.cz/kluby/kluby.htm#zapadocesky>

Svaz českých filatelistů, z. s. O svazu českých filatelistů. In: *informace-scf.cz* [online]. [cit. 22. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.informace-scf.cz/oscf/oscf.htm>

ŠOLC, Josef. 4. Valná hromada SČF. In: *expo-net.blogspot.com* [online]. 30. 12. 2010 [cit. 18. 6. 2023]. Dostupné z: <http://expo-net.blogspot.com/2010/12/4-valna-hromada-scf.html>

Legislativní dokumenty

Zákon č. 31/1953 Sb., o školské soustavě a vzdělávání učitelů (školský zákon). *Sbírka zákonů republiky Československé*. 7. 5. 1953, s. 193.

Videozáznamy

NEWSPHILA z.s. *Lumír Brendl (1935-2020) – vzpomínka na bývalého předsedu SČF* [záznam rozhovoru]. Hovoří Jiří NEUMANN se Světlou BRENDLOVOU. 2. 9. 2021. Dostupné též z: <https://newsphila.blogspot.com/2021/09/cesko-lumir-brendl-1935-2020-vzpominka.html>

Předseda Českého svazu filatelistů Lumír Brendl. In: *Barvy života* [televizní pořad]. ČT2, 2. 12. 2011. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1095889602-barvy-zivota/211562221200033/cast/180752/>

Oral history

Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 27. 4. 2022, záznam v archivu Anny Krauzové.

Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 25. 7. 2022, záznam v archivu Anny Krauzové.

Rozhovor s Mgr. Světlou Brendlovou, sestrou Lumíra Brendla, ze dne 20. 4. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

Rozhovor s Mgr. Miloslavem Hurtem, bývalým starostou Plas, ze dne 14. 6. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

Rozhovor s Milošem Hezkým, plaským občanem, ze dne 14. 6. 2023, záznam v archivu Anny Krauzové.

Rozhovor s Mgr. Pavlem Duchoněm, kastelánem Kláštera Plasy, ze dne 14. 6. 2023, záznam v archivu autorky.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Logo Svazu českých filatelistů	II
Příloha č. 2: Klub filatelistů v Plzni – dopisnice	II
Příloha č. 3: Československé známky s plzeňskou tematikou.....	III
Příloha č. 4: Podpis Lumíra Brendla	III
Příloha č. 5: Fotografie Lumíra Brendla.....	IV
Příloha č. 6: Otilie a Bohuslav Brendlovi.....	IV
Příloha č. 7: Rodina Brendlových.....	V
Příloha č. 8: Světla a Lumír Brendlovi v roce 1945	V
Příloha č. 9: Maturitní vysvědčení Lumíra Brendla	VI
Příloha č. 10: Výkaz o studiu na VŠE v Praze	VII
Příloha č. 11: Oznámení o ukončení vysokoškolského studia.....	VII
Příloha č. 12: Promoce Světly Brendlové, FF UK	VIII
Příloha č. 13: Světla Brendlová ředitelkou Britské rady v Plzni	VIII
Příloha č. 14: Světla Brendlová s Václavem Havlem.....	IX
Příloha č. 15: Světla Brendlová s královnou Alžbětou II.	IX
Příloha č. 16: Světová výstava Washington 2006, mezinárodní jury	X
Příloha č. 17: Lumír Brendl na výstavě PRAGA 2008	X
Příloha č. 18: Brendlovi při udělení ocenění Osobnost města Plasy	XI
Příloha č. 19: Poštovní známka, razítko a obálka s vyobrazenými varhany z Plas	XI
Příloha č. 20: Titulní list sbírky <i>Z temna k národnímu probuzení a zápasu o Československo</i>	XII
Příloha č. 21: Pohlednice adresovaná O. Brendlové ze sbírky <i>Z temna</i>	XIII
Příloha č. 22: Obal knihy <i>Příklady táhnou i v tematické filatelii</i>	XIV
Příloha č. 23: Obal knihy <i>Známky</i>	XIV
Příloha č. 24: Ocenění udělená za knihu <i>Známky</i>	XV
Příloha č. 25: Ocenění PRYMUS a medaile za službu filatelii	XV
Příloha č. 26: Soupis významných ocenění Lumíra Brendla	XVI
Příloha č. 27: Smuteční oznámení o úmrtí Lumíra Brendla	XIX

Příloha č. 1: Logo Svazu českých filatelistů¹⁷³

Příloha č. 2: Klub filatelistů v Plzni – dopisnice¹⁷⁴

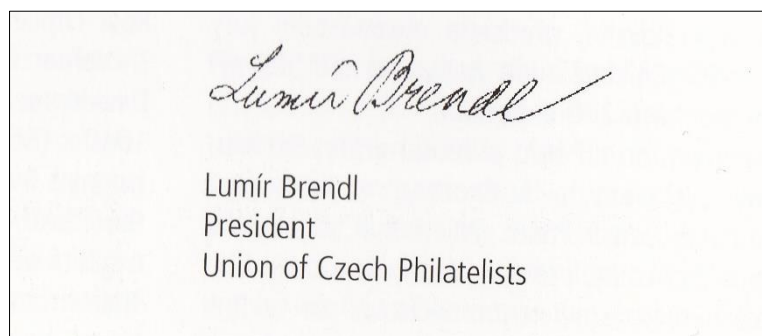
¹⁷³ PRAGA 2018. Partneri. In: *praga2018.cz* [online]. 2018 [cit. 23. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.praga2018.cz/partneri/>

¹⁷⁴ *Plzeňský kraj ve filatelii*. Plasy: Město Plasy, 2008. Tilia Plassensis; sv. 5. ISBN 978-80-254-7115-9, s. 2.

Příloha č. 3: Československé známky s plzeňskou tematikou¹⁷⁵

Příloha č. 4: Podpis Lumíra Brendla¹⁷⁶

¹⁷⁵ *Plzeňský kraj ve filatelii*. Plasy: Město Plasy, 2008. Tilia Plassensis; sv. 5. ISBN 978-80-254-7115-9, s. 7.

¹⁷⁶ *Mezinárodní výstava poštovních známek PRAGA 1998: [Praha 7.-10.9.1998] = The International stamp exhibition PRAGA 1998*. Praha: Česká pošta, 1998. ISBN 80-902187-0-9, s. 8.

Příloha č. 5: Fotografie Lumíra Brendla¹⁷⁷

Příloha č. 6: Otilie a Bohuslav Brendlovi¹⁷⁸

---

¹⁷⁷ VANÍČEK, Vít. Odešel Ing. Lumír Brendl. In: *informace-scf.cz* [online]. 8. 11. 2020 [cit. 23. 6. 2023].
Dostupné z: http://www.informace-scf.cz/clanky/2020_11_08.htm

¹⁷⁸ Rodinný archiv Brendlů, fotografie.

Příloha č. 7: Rodina Brendlových¹⁷⁹

Příloha č. 8: Světlá a Lumír Brendlovi v roce 1945¹⁸⁰

---

¹⁷⁹ Rodinný archiv Brendlů, fotografie.

¹⁸⁰ Tamtéž.

Příloha č. 9: Maturitní vysvědčení Lumíra Brendla¹⁸¹

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA
Jedenáctiletá střední škola v Rakovníku

Číslo: 2

VYSVĚDČENÍ O MATURITNÍ ZKOUŠCE

Lumír Brendl

narozen *1* dne *8. března* 1935 v *Praxe*
v kraji *Prácheňském*, studoval od školního roku 1951/52
na *Wintrově gymnasiu v Rakovníku, ve škol. r.*
1953/54 na jedenáctileté střední škole v Rakovníku,

kde ve školním roce 1953/1954 studium dokončil . Podrobil se maturitní zkoušce podle výnosu ministerstva školství ze dne 18. ledna 1954, č. 1539/54—D/1 (Věstník ministerstva školství 1954, strana 27).

Maturitní zkoušku konal

z jazyka českého	s prospěchem	<i>výborným</i>
z jazyka ruského	s prospěchem	<i>výborným</i>
z <i>matematiky</i>	s prospěchem	<i>chvalitebným</i>
z <i>dějepisů</i>	s prospěchem	<i>výborným</i>
z _____	s prospěchem	_____

Podle celkového výsledku maturitní zkoušky

prospěl s vyznamenáním

v *Rakovníku* dne *29. května* 1954

Miroslav Řípa předseda komise a ředitel školy
Jaroslava Štěpánová ředitel školy
třídní učitel

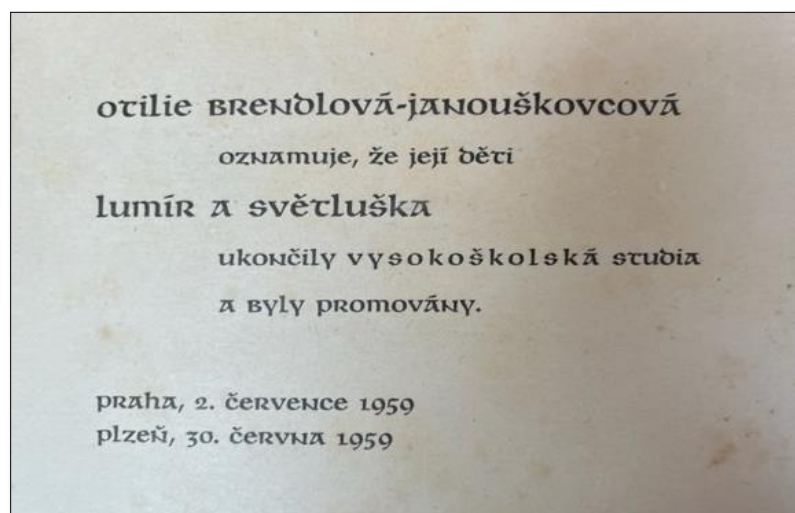

¹⁸¹ Rodinný archiv Brendlů, maturitní vysvědčení z 29. 5. 1954.

Příloha č. 10: Výkaz o studiu na VŠE v Praze¹⁸²

Příloha č. 11: Oznámení o ukončení vysokoškolského studia¹⁸³

¹⁸² Rodinný archiv Brendlů, výkaz o studiu na VŠE z roku 1954.

¹⁸³ Tamtéž, oznámení o ukončení vysokoškolského studia z roku 1959.

Příloha č. 12: Promoce Světly Brendlové, FF UK¹⁸⁴

Příloha č. 13: Světla Brendlová ředitelkou Britské rady v Plzni¹⁸⁵

¹⁸⁴ Rodinný archiv Brendlů, fotografie.

¹⁸⁵ Tamtéž, upomínkové předměty.

Příloha č. 14: Světlá Brendlová s Václavem Havlem¹⁸⁶

Příloha č. 15: Světlá Brendlová s královnou Alžbětou II.¹⁸⁷

¹⁸⁶ Rodinný archiv Brendlů, fotografie.

¹⁸⁷ Tamtéž.

Příloha č. 16: Světová výstava Washington 2006, mezinárodní jury¹⁸⁸

Příloha č. 17: Lumír Brendl na výstavě PRAGA 2008¹⁸⁹

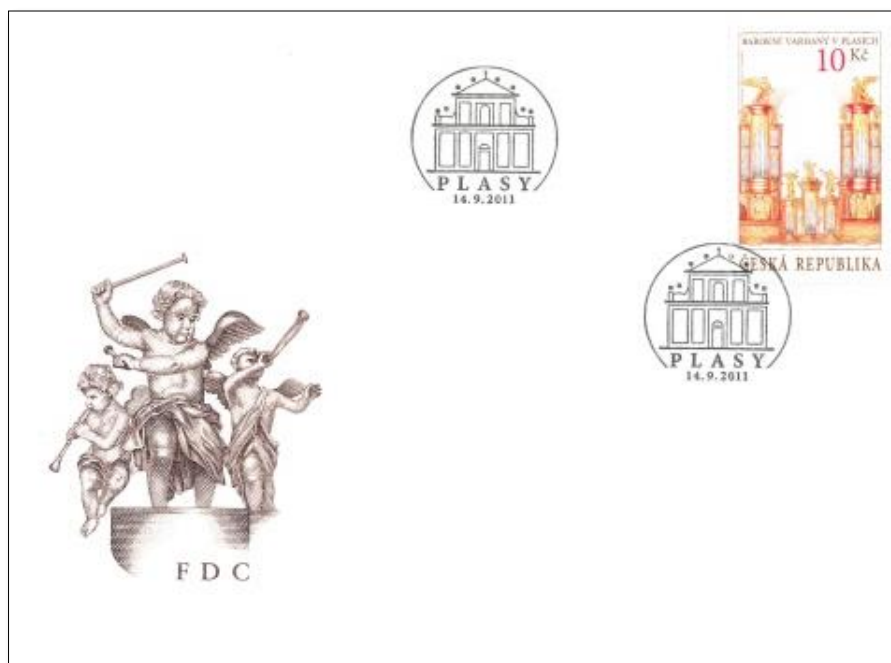
¹⁸⁸ Rodinný archiv Brendlů, fotografie.

¹⁸⁹ Tamtéž.

Příloha č. 18: Brendlovi při udělení ocenění Osobnost města Plasy¹⁹⁰

Příloha č. 19: Poštovní známka, razítko a obálka s vyobrazenými varhany z Plas¹⁹¹

¹⁹⁰ SEBRÁNKOVÁ, Eva. Osobnost roku 2007. *Plaský zpravodaj*. Plasy: Město Plasy, 1. 8. 2007, roč. XVII., č. 3, s. 12.

¹⁹¹ NEUMANN, Jiří. (Plasy) – Pozvánka na křest známky. In: *newsphila.blogspot.com* [online]. 16. 9. 2011 [cit. 23. 6. 2023]. Dostupné z: <http://newsphila.blogspot.com/2011/09/>

Příloha č. 20: Titulní list sbírky *Z temna k národnímu probuzení a zápasu o Československo*¹⁹²

¹⁹² Poštovní muzeum, sb. *Z temna k národnímu probuzení a vzniku Československé republiky*, ev. č. 554, titulní list.

CHARLES IV, "FATHER OF THE COUNTRY", SON OF KING JOHN-THE-LUXEMBURG, FOUNDER OF PRAGUE UNIVERSITY (1348), PRAGUE BISHOPRIC (1344), AND CREATOR OF THE "KING OF BOHEMIA CORONATION RULES" OF THE 1351

PERSONAL RELATIONS WITH ITALIAN HUMANISTS PETRARCA AND BOCCACCIO: AN OBSTACLE TO MORE GERMAN INFLUENCE

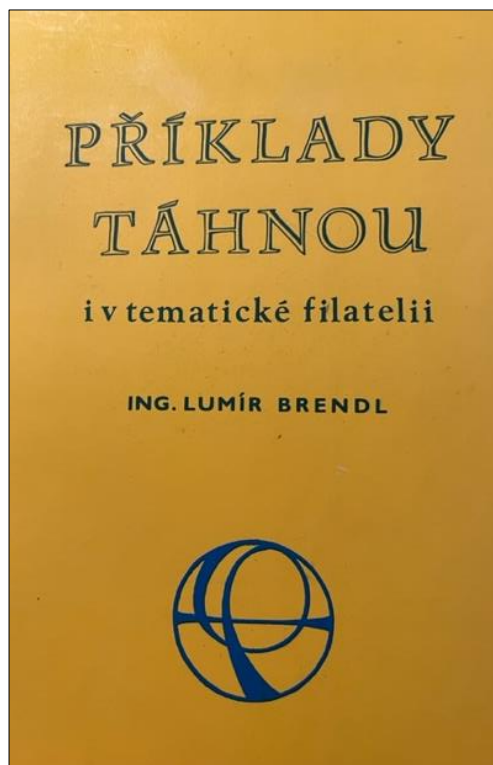

KARLŠTEJN-CHARLES' CASTLE

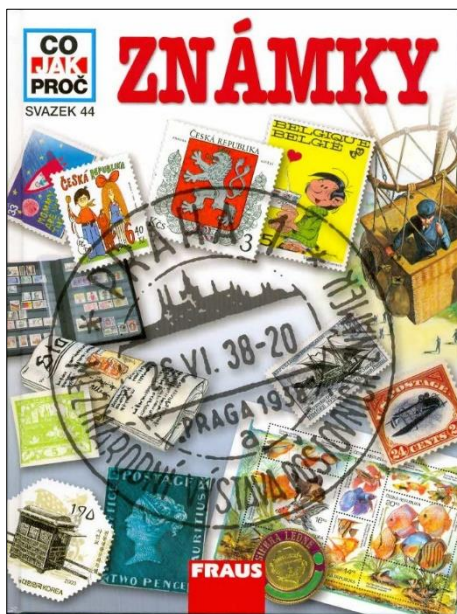
BAD MANNERS OF THE HOLY CHURCH REPRESENTATIVES SPRED OUT...

¹⁹³ Poštovní muzeum, sb. *Z temna k národnímu probuzení a vzniku Československé republiky*, ev. č. 554, list č. 3.

Příloha č. 22: Obal knihy *Příklady táhnou i v tematické filatelii*¹⁹⁴

Příloha č. 23: Obal knihy *Známky*¹⁹⁵

¹⁹⁴ BRENDL, Lumír. *Příklady táhnou i v tematické filatelii*. Plzeň: Komise námětové filatelie Svazu československých filatelistů, 1982, titulní strana.

¹⁹⁵ REICHARDT, Hans – MAASSEN, Wolfgang – BRENDL, Lumír. *Známky*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2008. Co-jak-proč; sv. 44. ISBN 978-80-7238-708-3, titulní strana.

Příloha č. 24: Ocenění udělená za knihu *Známky*¹⁹⁶

Příloha č. 25: Ocenění PRYMUS a medaile za službu filatelii¹⁹⁷

¹⁹⁶ FRAUS. Stříbrná medaile pro *Známky* (2009). In: *fraus.cz* [online]. 2009 [cit. 23. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.fraus.cz/cs/oceni/stribna-medaile-pro-znamky-na-filatelisticke-vystave-10228>

¹⁹⁷ Rodinný archiv Brendlů, ocenění Lumíra Brendla.

Příloha č. 26: Soupis významných ocenění Lumíra Brendla¹⁹⁸

ROK	OCENĚNÍ	MÍSTO UDĚLENÍ CENY
1964	Diplom – exponát Francie válek a revolucí	Mezinárodní výstava PHILEXFRANCE
1983	Velká stříbrná medaile – publikace Příklady táhnou	Výstava umění KROMĚŘÍŽ
1983	Čestné uznání – publikace Příklady táhnou	FIP výstava TEMBAL, BASEL
1983	Postříbřená medaile – exponát O tematické filatelii	Mezinárodní výstava Socfilex MOSKVA
1984	Velká pozlacená medaile – exponát Francie válek	Mezinárodní výstava Socfilex WROCLAW
1984	Malá stříbrná medaile – publikace Příklady táhnou	Celostátní výstava MARTIN
1984	Velká stříbrná medaile – exponát Z temna...	Celostátní výstava BRNO
1984	Malá stříbrná medaile – publikace Příklady táhnou	Celostátní výstava BRNO
1985	Malá pozlacená medaile – exponát Francie válek a revolucí	Krajská výstava KLATOVY
1985	Stříbrná medaile – exponát Československo zrazené	Krajská výstava KLATOVY
1986	Velká stříbrná medaile – exponát Československé proměny	Mezinárodní výstava Socfilex KOLÍN
1986	Malá pozlacená medaile – exponát Československé proměny	Národní výstava PRAHA
1986	Malá pozlacená medaile – exponát Československo zrazené	Krajská výstava DĚČÍN
1987	Pamětní list – exponát Československo zrazené	Oblastní výstava TEREZÍN

¹⁹⁸ Rodinný archiv Brendlů, soupis ocenění Lumíra Brendla.

1987	Velká pozlacená medaile za zásluhy o výstavu	III. Podbrdská oblastní výstava MÝTO
1988	Postříbřená medaile – publikace Příklady táhnou	Soutěž ve filatelistické literatuře Muzea kardinála Spellmana
1992	Zlatá medaile – exponát Z temna...	Světová výstava GENOVA
1995	Stříbrná medaile – články otištěné ve světovém tisku	Evropská výstava JERUSALEM 3000
1996	Zlatá, zvláštní cena – exponát Z temna...	Mezinárodní výstava BUDAPEST
1998	Zlatá medaile – exponát Z temna...	Mezinárodní výstava PRAGA
1998	Zlatá medaile – za pomoc při organizaci výstavy	Mezinárodní výstava PRAGA
1999	Filatelistické ocenění za zásluhy o rozvoj filatelie	Klub filatelistů Plzeň
2000	Zlatá medaile – exponát Z temna...	Mezinárodní výstava WIPA, VÍDEŇ
2000	Čestné uznání za zásluhy o rozvoj filatelie	SČF Praha
2000	Pamětní plaketa za spolupráci	Celostátní výstava BRNO
2003	Ocenění práce v jury	Výstava BANGKOK
2004	Ocenění práce v jury	Světový filatelistický šampionát SINGAPORE
2004	Soška PRYMUS za podporu polské filatelie	KATOWICE
2005	Čestné uznání za dlouholetou práci pro SČF	SČF Praha
2006	Diplom za práci v jury	Světová výstava BELGICA, BRUSEL
2006	Velká zlatá medaile – exponát Z temna...	Mezinárodní výstava Polsko-ČR, LUBIN
2007	Zlatá medaile – exponát Z temna...	Mezinárodní výstava REGENIA, REGEN

2007	Velká zlatá medaile – exponát Z temna...	Národní výstava HRADEC KRÁLOVÉ
2008	Zlatá medaile – exponát Z temna...	Světová výstava PRAGA
2008	FIP medaile za službu filatelii	BUCHAREST
2010	Velká zlatá medaile za záštitu a sponzoring	Mezinárodní výstava GLOGÓW
2011	Velká zlatá medaile – exponát Francie válek a revolucí vystavený v Čestné třídě	Mezinárodní výstava GLOGÓW
2011	Velká zlatá medaile za záštitu a sponzoring výstavy	Mezinárodní výstava GLOGÓW 2
2012	Filatelistické ocenění za dlouholetou aktivní činnost pro českou filatelii	Klub filatelistů Plzeň
2012	Poděkování za realizaci výstavy Cisterciácký řád ve filatelii	OS Stará cesta PLASY
2019	Filatelistické ocenění za významnou propagaci filatelie v Čechách i v zahraničí za prezentaci KF Plzeň	Klub filatelistů Plzeň

Příloha č. 27: Smuteční oznámení o úmrtí Lumíra Brendla¹⁹⁹

*Smrti se nebojím, smrt není zlá,
smrt je jen kus života těžkého,
co strašné je, co zlé je,
to úmírání je ...
Jiří Wolker*

*S bolestí v srdci oznamuji všem příbuzným, přátelům a známým smutnou
zprávu, že zemřel můj milovaný bratr,
pan*

Ing. Lumír Brendl

*Zesnul tiše ve čtvrtek 8. října 2020 ve věku 85 let.
S drahým zesnulým se rozloučíme v sobotu 17. října v 10.00 hodin
ve smuteční obřadní síni v Plasích a jeho ostatky budou
uloženy do rodinného hrobu.*

U Jam 1390 / 19 Plzeň

Jménem příbuzenstva :

Mgr. Světlá Brendlová
sestra

Pohřební služba Sadílek s.r.o. Plasy – Obora mobil 602 450 807

¹⁹⁹ Rodinný archiv Brendlů, úmrtní oznámení.